

EDITIE 2021

8 LEMNISCAAT
NATUURLIJK!
MAGAZINE

GRATIS

In dit magazine

- 4 Boswachter Bert en de bruine berg
- 6 Natuurdetectives
- 8 Luiaard
- 10 Tienminutentrektocht en maak je eigen schorsboek
- 12 Natuurkunst
- 14 Yuval Zommer – Verzamel ze allemaal
- 16 Bloemen en groenten kweken met Yuval Zommer
- 18 Ontdek de natuur met de allerkleinsten
- 20 Hermietkreeft
- 22 De blauwe vinvis
- 26 Zoemen over oceanen
- 28 Maak een papieren zwaluw
- 30 Tekenles van Kim Veenman
- 32 'Ik vlieg!'-poster
- 34 Lemniscaat geeft je vleugels!
- 36 Noord
- 38 Quiz: Weet jij waarom?
- 40 Natuurexperts opgelet!
- 42 Ga je mee op (tijd)reis?
- 44 Plan je ontdekkingsreis
- 46 Wildkamperen in de tuin
- 48 Een wolk ontstaat
- 50 Motten
- 52 Met de Gruffalo de natuur in!
- 54 Ssssuper gerse doe-tip van Dave von Raven en Woordzoeker
- 56 Lemniscaat Natuurlijk!-challenge
- 58 Dolly
- 60 Nog veel meer natuurboeken
- 62 Maand van het Natuurboek en Speur poep insigne
- 63 Koop een boek, plant een boom

Redactieadres:
Uitgeverij Lemniscaat
Vijverlaan 48
3062 HL Rotterdam

010-20622929
info@lemniscaat.nl

Redactie: Linda Bertens,
Hindele Boas, Jesse Goossens,
Eline de Viet, Kim van Zweeden

Vormgeving: Megan Hoogenboom

© Illustraties omslag: Emily Dove,
Freya Hartas, Stef Murphy, Yuval
Zommer

Aan dit nummer werkten mee:
Sebastiaan Brussee, Bobbi Eden,
Little Aisha Reads, Maurice Kruk,
Dave von Raven, Daan Rot,
Shirma Rouse, Kim Veenman,
Lisa Wade, Yuval Zommer

Boswachter Bert & concept:
Sebastiaan Brussee
Ontwerp Speur poep insigne:
Sebastiaan Brussee
Fotografie Boswachter Bert:
Melissa Houben

Drukwerk: Drukkerij
Holland B.V.

www.lemniscaat.nl

Lemniscaat Natuurlijk!

Ik had als kind het geluk een heel rare oma te hebben. Eentje die naar enge films keek, net zo van spekkies hield als ik en haar gebit uitdeed om me te laten schrikken. En ze had een enorme tuin waarin ze me vaak meenam op ontdekkingsstocht. Met haar oude handen wees ze me op al het moois om ons heen. 'Dat is een vink,' zei ze met twinkelende oogjes. 'Wat een schoonheid als je dat hoort.' Iedere lente zette ze me op de foto naast de gele bloemetjes van de forsythia. Trots ging ik ernaast staan. Even stralend als de plant naast me. Door mij de mooie dingen aan te wijzen gaf ze me het gevoel dat ik zelf ook een heel mooi ding was.

Later ging ik *Het Klokhuis* presenteren om net als mijn oma alle kinderen de mooie dingen te laten zien. Het allerliefste maakte ik afleveringen over de natuur. In mijn overall dierenverzorgers helpen, of in mijn waterbroek de sloot in. Met een waterkijker kijken naar de geheime jungle van waterplanten die zich onder het oppervlakte bevindt. Ik mocht opgevangen zeehonden vrijlaten en babykwalletjes voeren. Als je ergens meer over leert door er bijvoorbeeld met iemand over te praten die er veel over weet of door erover te lezen, dan ga je ervan houden. Als ik nu een kwal op het strand zie liggen ben ik er niet bang voor. Ik ben nieuwsgierig, ga ernaar kijken en verwonder me over zijn kleuren en wat een groot verschil er zit tussen die ballerina in de zee en dat drilpuddinkje aan de waterlijn waar niemand op wil gaan staan.

Het geweldige natuurmagazine dat je nu voor je hebt liggen is eigenlijk net als mijn oma. Het zal je meenemen naar buiten en dingen vertellen die je nog niet wist en waarvan je nog niet wist dat je die zo graag wilde weten, soms stoute dingen waar je een beetje om moet giechelen. Misschien zal het je zelfs wel eens laten griezelen. En omdat ik weet dat ook jij nieuwsgierig bent, zul je langs de prachtige prenten dwalen en alle verhalen die erin staan in je opnemen. Je zult anders naar de wereld om je heen gaan kijken door dit inkijkje in alle beeldschone natuurboeken van Uitgeverij Lemniscaat.

Als jij nou je laarzen aandoet en iets aantrekt met veel zakken voor de schatten die we onderweg tegenkomen, dan gaan we samen met dit natuurmagazine op pad. Het bos in. Of we wandelen gewoon de voordeur uit. We hoeven niet ver. Ook op de hoek van de straat tussen de stoeptegels kunnen we op ontdekkingsreis. Dan neem ik een rugzak mee vol natuurboeken. Het mooie *Ik vlieg!* waaruit ik je kan voorlezen, of jij mij, en waarin we kunnen verdwijnen terwijl we af en toe naar de boomtoppen en de wolken daarboven staren. *Mijn natuurspeurpakket* waarin we kunnen opzoeken wat we allemaal tegenkomen. En natuurlijk *Het geheime boek van de ontdekkingsreiziger* voor als we mochten verdwalen. Maar ik beloof je dat we met dit natuurmagazine op zak zeker avonturen zullen vinden.

Veel plezier!

Liza Wade

Boswachter Bert

DAT BEN IK!

@de.sebastiaan

Ken jij Boswachter Bert al? Nee?! Dat is ook niet zo vreemd. Hij is namelijk altijd in de natuur te vinden. Misschien hangt hij nu wel ondersteboven in een boom in het park vlak bij waar jij woont, op zoek naar bijzondere sporen. Je leert zo op pagina 6 en 7 hoe je zelf sporen kunt zoeken. Boswachter Bert weet daar dus álles van! Speur je met hem mee?

en de bruine berg

IK BEN BOSWACHTER BERT.
DE GEHEIMEN VAN DE NATUUR ONTRAFELN IS MIJN PASSIE.
BOMEN ZIJN MIJN MUZEN.
MIJN WENS IS OM IN EEN BOOMHUT TE WONEN.
IK HOU VAN KNUTSELEN DUS MISSCHIEN GAAT DIE DROOM OOIET IN VERVULLING.
IK BEN BANG VOOR HOOGTES EN HEB HOOIKOORTS.

IK VIND ALLEEN HELEMAAL NIKS

BERT IS OP ZOEK NAAR SPOREN EN OM PRECIËS TE ZIJN NAAR POEP.

DIT LIJKT NIET ECHT OP POEP...

MAAR WAAR HIJ OOK KIJKT EN RUIKT, HIJ VINDT NIETS WAT OP POEP LIJKT.

HIJ KAN HET OOK ZO SLECHT ZIEN!
HAD HIJ DAAR MAAR EEN OPLOSSING VOOR...

 (VERREKIJKER)

AHA! HIJ HEEFT EEN IDEE!

HRMPFFFG

MAAR EERST EVEN NAAR HET TOILET.

FF VEGEN...

OMG! KIJK EENS WAT HIJ NU HEEFT!

DAT WORDT PRACHTIG!
NOG EEN STUKJE TAPE MOET GENOEG ZIJN.

JA HOOR!
BERT VINDT METEEN EEN SPOOR.

MAAR VAN WELK BIZAR GROOT DIER
IS DIT SPOOR?

INTERESSANT IS HET WEL...

MAAR NIETS OVER
DEZE BERG STRONT...

IN HET BOEK KAN HIJ ER
NIETS OVER VINDEN...

MAAR ONDANKS ALLES HEEFT BERT ZIJN
DE POEPZOEKINSIGNE ZEKER VERDIEND!

Scan deze code voor nog
een doldwaas avontuur met
Boswachter Bert!

Sla de pagina om
en Speur poep!

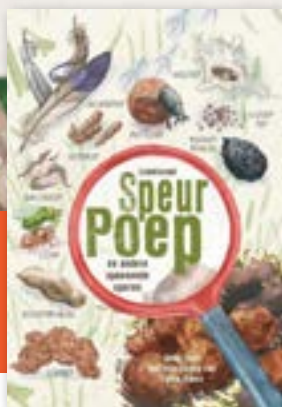
Natuurdetectives

Heb jij wel eens geheimzinnige dieren sporen gevonden zoals een pootafdruk in de modder en je afgevraagd wie die gemaakt zou hebben? Dan zijn deze twee pagina's voor jou! Wilde dieren laten overal waar ze komen sporen achter. Dat kunnen de resten van een maaltijd zijn, een gat in de grond, een plukje vacht of misschien een hoopje poep. We helpen je hier op weg met hoe je aanwijzingen kan vinden. In het boek *Speur poep* leer je ook ontdekken wat ze betekenen. Zo word je een natuurdetective die allerlei wilde dieren kan opsporen!

Heb je *Speur poep* gelezen? Dan kun je sporen onderscheiden van vogels, insecten, reptielen en allerlei andere beesten – en het is nog hartstikke leuk om te doen ook. Lees alvast de spoorzoekregels en verzamel je speurspullen. Hup, schoenen aan, ga naar buiten en speur poep!

SPOORZOEKREGELS

- 1** Verstoor nooit een dier of zijn woonplaats, raak dus ook nooit nesten of eieren aan.
- 2** Raak met je blote handen geen dingen aan waar ongewenste bacteriën op kunnen zitten, zoals poep, dierenlijkjes of veren.
- 3** Gebruik bij het verzamelen van materiaal handschoenen, een pincet of een binnenstebuiten gekeerde plastic zak.
- 4** Wees extra voorzichtig als er gevaarlijke dieren rondlopen: neem altijd een ervaren volwassene mee die je goed kent.
- 5** Volg alleen dieren op plekken waar je mag komen.

Uit:
Andy Seed &
Claire Almon
Speur poep
€ 14,99 | 64 pag.

Speurspullen

Het belangrijkste wat je nodig hebt, is een scherpe blik om diersporen te ontdekken, maar de volgende dingen kunnen ook handig zijn:

Kleine rugzak

Om alles in mee te nemen, zodat je je handen vrij hebt. Ook handig om je lievelingsboterhammen droog te houden!

Fototoestel of telefoon

Je zult vaak sporen of aanwijzingen tegenkomen die je niet meteen herkent. Als je een foto neemt, kun je later opzoeken wat je precies hebt gezien.

Opschrijfboekje en potlood

Met deze tools uit de oude doos kun je schetsen, aantekeningen maken, de afmetingen van dingen noteren en allerlei belangrijke zaken opschrijven, zoals wanneer je wat zag. Dat is ook leuk om later nog eens terug te lezen.

Kleine plastic zakjes

Vooral het soort dat je dicht kunt zippen is handig om van alles in te verzamelen: uilenballen, beknabbelde notendoppen, zeldzame veren of een elandskelet. (Het is wel even zoeken naar een zak die daar groot genoeg voor is.)

Meetlint of meetlat

Als je een spannende pootafdruk vindt, kun je die niet meenemen, maar je kunt hem wel opmeten om erachter te komen welk dier hem heeft achtergelaten. Je kunt ook foto's van sporen nemen, met de meetlat ernaast, zodat je ziet hoe groot ze zijn.

Klein vergrootglas

Je hoeft echt geen enorm Sherlock Holmes-vergrootglas mee te nemen. Er bestaan ook goedkope, uitklapbare lensjes, waarmee je allerlei details scherp kunt bekijken.

Kleine zaklantaarn

Geweldig om mee in gaten of holle boomstammen te turen. Ook handig als het donker wordt.

Pincet

Om kleine voorwerpen mee op te pakken die je niet met je blote handen aan wilt raken.

Een stok

Van het grootste belang om mee in dingen te prikken! Als je een dood dier vindt en je wilt aanwijzingen zoeken voor wie hem heeft aangevallen, dan heb je een stevige stok nodig. Je hoeft er geen te kopen – ze liggen overal in het bos.

Verrekijker

Niet noodzakelijk, maar wel handig om mee naar vogels te kijken, of naar andere vliegende dieren, of naar... nou ja... eigenlijk alles in de verte.

Overlevingsdingen

Dit is waarschijnlijk ook wel handig:

- Water
- Iets te eten
- Papieren zakdoekjes
- Jas, muts of laarzen als het koud, nat of modderig is

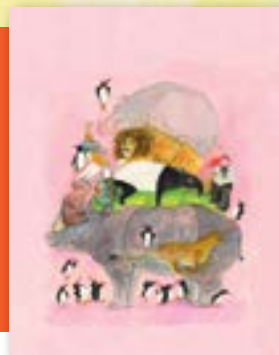
NIET MEENEMEN

- Een strandbal
- Een ladder
- Een luidruchtig broertje of zusje
- Een piano
- Een kudde gnoes

Jesse Goossens vertelt de meest merkwaardige, grappige, bizarre, ongeloflijke, vieze en vreemde feiten over vijftig uiteenlopende dieren. Op haar eigen onnavolgbare wijze illustreert Gouden Penseel-winnares Marije Tolman de weetjes in vijftig grote kleurige prenten. Bij iedere illustratie schiet je in de lach. Ze weet de dieren neer te zetten zoals je ze nog nooit hebt gezien. Maar de feiten zijn allemaal waar. Na het lezen en bekijken van *Springende pinguïns en lachende hyena's* is geen dier nog hetzelfde.

Uit:
 Marije Tolman &
 Jesse Goossens
*Springende
 pinguïns en
 lachende hyena's*
 € 19,99 | 103 pag.

luiaard

Een luiaard beweegt zo langzaam dat er groene algen in zijn vacht groeien.

Een luiaard hangt het liefst in zijn eentje aan de boom. Eén keer per week komt hij eruit om te poepen en te plassen, en om soortgenoten te ontmoeten.

Er zijn luiaards met twee tenen en luiaards met drie tenen aan hun voorpoten. De tweetenigen kunnen langer ondersteboven hangen dan hun drietenige soortgenoten.

Een luiaard klemt zich zo goed vast aan zijn tak, dat hij daar zelfs blijft hangen als hij dood is.

Mijn tienminutentrektocht

Een natuurdetective moet heel goed kunnen opletten.

Wil je weten hoe goed jij bent? Maak dan een langzame wandeling van tien minuten. Vink op deze lijst alles aan wat je ziet en hoort.

Vergeet niet om de dingen die je opvallen na te tekenen!

JE SPEURKAARTEN
KUNNEN HELPEN OM TE
HERKENNEN WAT JE ZIET!

Checklist

Waar ben je?

Welk seizoen is het?

Ik zag een vogel.

Welke soort?

Ik liep over bladeren.

Van welke boom kwamen die?
.....

Ik hoorde een vogel.

Welke soort?

Ik zag diersporen.

Wie maakte ze? Teken ze hier.

Ik klom over een hekje.

Ik liep door hoog gras.

Ik zag een beestje in het gras.

Teken het hier.

Ik zag een hol.

Wat woont daar?
.....

Ik zag bloemen.

Ik heb een stuk hout opgetild.

Zaten er ook beestjes onder?
.....

Ik zag nog meer.

Wat dan? Teken het hier.

Schetsenaantekeningen

Natuurdetectives opgelet!

Natuur is overal om je heen – in je tuin, op het balkon, in het park, in het bos, op het grasveld of in een vijver. In *Mijn natuurspeurpakket* vind je manieren waarop je de natuur kunt bekijken, kunt helpen en er vooral plezier aan kunt beleven. Natuurdetective, ben je er klaar voor? We delen drie gave doe-opdrachten. Ga op stap en speur, teken, knutsel en ontdek!

Maak je eigen schorsboek!

Stap 1: Zoek een mooie boom uit bij jou in de buurt. Het liefst een stam met reliëf.

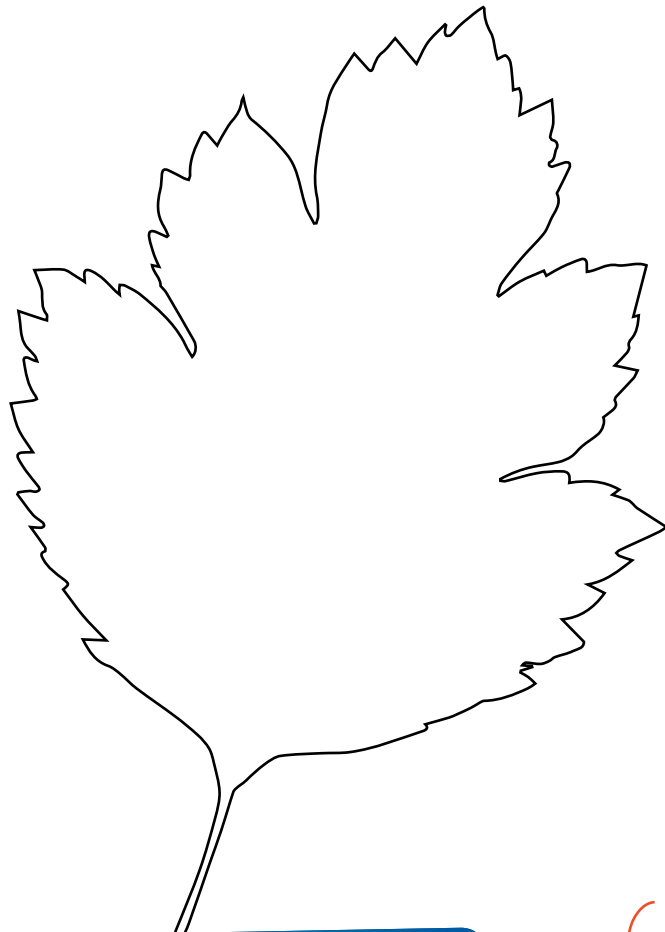
Stap 2: Plaats het witte papier tegen de boom en kras er zachtjes met je kleurpotlood of krijtje overheen. Let op dat je niet door het papier heen drukt.

Stap 3: Zie je wat er gebeurt? Als je zachtjes drukt en kleurt, verschijnt de vorm van de schors op je papier!

Stap 4: Maak afdrukken van zo veel mogelijk bomen. Schrijf erbij welke schors van welke boom is. Als je het niet weet, kun je het aan iemand vragen.

Stap 5: Ben je klaar met tekenen? Leg de vellen papier op elkaar en rijg er aan de bovenkant een touwtje doorheen, zodat ze netjes bij elkaar blijven. Tadaaa: je hebt een schorsboek!

Wist je dat schors de huid van een boom is? Het beschermt de binnenkant van een boom tegen ziektes en aanvallen, net zoals onze huid ons beschermt. Schors kan allerlei kleuren, patronen en structuren hebben. Met een wit vel papier, een kleurpotlood of krijtje en een boom kun je echte kunstwerken maken. Doe je mee?

Tip van Boswachter Maurice Stadsboswachter bij Natuurmonumenten in Rotterdam

‘Ga op een mooie dag naar buiten en zoek (samen met je ouders) en niet te drukke plek in het park, de polder, het bos of een ander groengebied. Zoek een mooi plekje om op de grond te liggen. Gebruik zo nodig een kleedje, maar als het kan is het gras heerlijk. Doe je ogen dicht, spits je oren en luister. Verzamel alle

natuurgeluiden: de wind, ruisende bladeren, een sprinkhaan, vogels... Als je vogels hoort, hoeveel verschillende soorten zijn het? Misschien herken je ook een soort? Als je een smartphone hebt: neem het geluid op, zodat je later thuis nog eens alles kunt beluisteren. Met je ogen dicht.’

Sla om voor
nog een gave
doe-opdracht!

Natuurkunst

De natuur is schitterend en kleurrijk. Als je goed om je heen kijkt, zie je overal patronen: van het aantal blaadjes aan een bloem tot de structuur van een dennenappel – en zelfs de ringen die ontstaan als je een steen in het water gooit. Van deze kleuren en patronen kun je prachtige kunst maken. Gebruik alles wat je om je heen ziet om je eigen meesterwerken te maken!

Neem je klembord mee als je bladeren gaat zoeken en maak ook eens een bladafdruk! Vergeet je speurkaarten niet. Kun jij de bladeren herkennen?

DIT HEB JE NODIG:

Bladeren in allerlei kleuren en vormen

Een lang stuk draad

Een grote naald (vraag een volwassene om je hiermee te helpen)

Maak een bladmobiel

1. Verzamel bladeren in allerlei kleuren en vormen in het park, het bos en op andere plekken. Het is leuk om de mooiste kleuren en patronen uit te zoeken!

2. Maak een knoop in het onderste stukje van de draad.

3. Haal de draad door de naald en steek de naald voorzichtig twee keer door ieder blaadje – een keer aan de onderkant en een keer aan de bovenkant. Zo blijven de blaadjes mooi recht aan de draad hangen.

4. Als de draad vol is met bladeren, maak dan een lusje aan het uiteinde en hang hem voor een raam.

5. Als het zonlicht door het raam schijnt, zie je alle prachtige nerven in de bladeren!

DIT HEB JE NODIG:

Zelfhardende klei

Bladeren in allerlei vormen
– kleine blaadjes zijn het best

Bakpapier

Waterverf of krijtjes

Bot mes of koekjesvorm (vraag
een volwassene je te helpen als
je een scherp mes hebt)

Potlood

Touw of lint

Maak kleine natuurbeelden

1. Leg de blaadjes op een stuk bakpapier. Zorg ervoor dat de nerven en mooie patronen naar boven liggen.

2. Rol een klein balletje klei en druk dat plat op een van de bladeren. Doe dat bij ieder blad met een nieuw balletje klei.

3. Draai de klei om en haal voorzichtig het blad eraf. Snijd met een mes de klei rond de bladafdruk weg, of maak er een mooi figuur van met de koekjesvorm.

4. Maak met je potlood een gaatje boven in de klei. Daar kun je je kunst straks aan ophangen.

5. Laat de klei minstens een dag drogen. Daarna kun je je kunstwerken kleur geven.

6. Als de verf droog is, kun je bedenken hoe je je kunst wilt tentoonstellen. Je kunt ze bijvoorbeeld aan een touwtje of lint rijgen om er een slinger van te maken, of zelfs een halsketting!

Je kunt dit met
allerlei voorwerpen uit
de natuur proberen!
Wat dacht je van
dennenappels, bloemen
of boomschors?

Uit:
Eryl Nash &
Hannah Tolson
Mijn natuur-
speurpakket
€ 14,99

Een boek waar je niet in uitgekeken raakt! Ontmoet allerlei vliegende, stekende en wriemelende beestjes van over de hele wereld. En ontdek wat ze eten, hoe ze jagen, waar ze hun baby's krijgen, wie er op het water

kan lopen en allerlei andere wonderlijke feitjes. Kun je alle beestjes vinden die zich in dit boek verstopt hebben? Een prachtig boek, waarmee je ook in en om het huis op ontdekkings-tocht kunt gaan.

€16,99 | 63 pag.

€12,50 | 56 pag.

Yuval Zommer Verzamel ze allemaal!

Yuval Zommer studeerde aan het Royal College of Art in Londen. Hij werkte als *creative director* bij allerlei grote reclamebureaus. Bij Lemniscaat verschenen van zijn hand alle boeken én stickerboeken die je op deze twee pagina's ziet. Prachtige boeken waarmee je ook in en om het huis op ontdekkingstocht kunt gaan!

Wist je dat Yuval bij het maken van ieder boek de hulp inschakelt van een wetenschapper? De dolfijnen in *Het Zinderende Zee Boek* vond hij het lastigst om te tekenen en de haaien het makkelijkst. Zijn lievelingskleur? Dat is blauw.

Bij alle boeken is ook een stickerboek beschikbaar: urenlang speelplezier!

€16,99 | 64 pag.

€12,50 | 48 pag.

Met *Het Vrolijke Vogel Boek* stort Yuval Zommer zich op het rijk van de gevederde wereld – en het is een boek geworden waar je vanzelf bij gaat fluiten. De vogelwereld is verrassend veelzijdig, dus lees en kijk je over veren en vleugels,

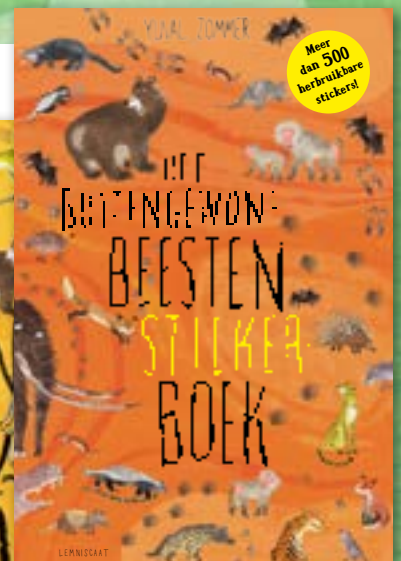
snavel en eieren, nesten en migratie – van grote grijze uilen en flamingo's tot papegaaien, eksters, pauwen en roodborstjes. En passant krijg je ook tips hoe je vogels een huis kan geven.

Ontmoet allerlei grau-
wende, harige, wilde en
wonderlijke beesten van
over de hele wereld. Waar-
om huilen wolven naar de
maan? Kunnen hyena's echt
lachen? Waarom houden
neushoorns van modder?
In dit boek vind je de ant-
woorden op deze vragen.

Het barst van de vrolijke en
verrassende feitjes over hoe
wilde dieren eten, jagen
en overleven. En natuur-
lijk geeft Yuval Zommer
verschillende zoekopdrach-
ten, waardoor dit een echt
leer-kijkdoe-speur-geniet-
boek is.

€16,99 | 64 pag.

€12,50 | 50 pag.

€16,99 | 61 pag.

€12,50 | 50 pag.

Yuval Zommer duikt het
grote blauw in en laat
ons op zijn onnavolgbare
wijze kennismaken met
alles wat daar glibbert en
glijdt, wappert en wiert,
siddert en stroomt. Hij legt
eerst uit hoe het kan dat
dieren onder water ademen

en introduceert allerlei
dierenfamilies: van haaien
en walvissen tot roggen en
zeepaardjes. Hij toont ons
de verschillende leefgebie-
den van de zeedieren: van
poeltjes op het strand en
het koraalrif tot de diepzee.

€16,99 | 64 pag.

€12,50 | 58 pag.

Wat vreet een venusvliegen-
vanger? Hoe sterk is een
reuzenwaterlelie? Kan een
cactus bloeien? Lees het
allemaal – en nog veel meer
– in dit Brilljante Bloemen
Boek. Ontmoet allerlei kleu-
rige, vreemde, vleetsetende

en wonderlijke bloeiende
planten van over de hele
wereld. En ontdek waar ze
groeien, hoe ze overleven,
hoe ze dieren lokken en nog
veel meer... Kun je ook de
bijzondere bloembol vinden
die in dit boek is verstoppt?

Bloemen en groenten kweken met Yuval Zommer

Yuval Zommer maakt boeken waar je niet in uitgekeken raakt. Naast bijzondere en buitengewone feitjes staan er allerlei opdrachten en spelletjes in. En ze zijn natuurlijk net zo aantrekkelijk geïllustreerd! Op Instagram deelt Yuval nog veel meer toffe tips van zichzelf en van zijn fans. We lichten er hier alvast een paar voor je uit. Doe je mee?

‘Mijn favoriete bloem? In de lente is dat de magnolia. Mijn buurt kleurt dan helemaal roze door alle bomen die in volle bloei staan. Ik ben ook dol op de lathyrus, de pronkerwt, vanwege haar overheerlijke geur. En tulpen natuurlijk, dé bloemen van de lente. Mijn dakterras is een kleine stadsoase. Ik heb er verschillende bloemen geplant die bestuivers aantrekken. Het ziet er vooral in de zomer prachtig uit. De geraniums groeien het makkelijkst. Zij vinden zelfs de wind op mijn dakterras geen probleem. De klimmers zoals de jasmijn en passiebloem geef ik extra aandacht. Dat hebben ze ook echt nodig. Daarnaast probeer ik zoete aardappelen te kweken, mijn favoriete groente. Wil je mijn ultieme tip voor het tuinieren? Praat regelmatig tegen je planten, je zult merken dat ze daar heel dankbaar voor zijn.’

 @yuvalzommer

Versier je pot

Heb je geen tuin? Maak dan je eigen tuin! Laten we beginnen bij het begin: je hebt een mooie pot nodig. Verzamel hiervoor yoghurtbekers, emmers en andere stevige bakken. Maak deze goed schoon en versier ze aan de buitenkant met verf en stickers. Een vrolijke start!

Fruitvoeten

Geen zin om een yoghurtbeker te versieren? Zelfs in een paar oude, stinkende laarzen kun je fruit kweken. Snijd kleine gaatjes in de zijanten en de zolen en vul de laarzen met compost. Plant aardbeienplantjes boven in de laars en in de gaten aan de zijanten. Geef ze regelmatig water. Dat wordt snoepen!

Je eigen zon

Vul een bak met aarde of compost. Maak met een stok een gaatje in de aarde en laat er een zonnebloemzaadje in vallen. Houd de aarde vochtig. Na ongeveer drie weken zie je een uitloper verschijnen. Bind de stengel aan een stok, de zonnebloem wordt misschien wel groter dan jijzelf!

Zangeres Shirma Rouse maakte een zonnige doe-tip bij *Het Brilljante Bloemen Boek* van Yuval Zommer

'Ik ga vaak met mijn neefjes en nichtjes naar het park bij mij om de hoek. We zoeken dan naar madeliefjes en prikken met onze nagels elke keer een gaatje in het einde van het steeltje. Zo kunnen we het andere steeltje er weer doorheen steken.

Je kunt de ketting zo lang maken zoals je wil en je kunt natuurlijk ook andere bloemetjes gebruiken. Geef de ketting of het armbandje aan iemand van wie je houdt!
#niksandersdanliefde. Liefs, Shirma'

 @shimarouse

Kun jij ze alle 101 vinden in deze vrolijke flip-flapboekjes? Leer de zeebeesten en andere dieren en hun leefomgeving kennen door te zoeken, te tellen en andere spelletjes te spelen.

€10,99 | 16 pag.

€10,99 | 16 pag.

Ontdek de natuur met de allerkleinsten

Je bent nooit te jong om te leren over de natuur. Ken je de Lemniscaat Natuurlijk-kartonboeken al? Ze zitten vol met stevige flipflapjes! Stevig en kleurrijk voor peuters en kleuters. Geniet van de mooiste natuurwonderen in alle soorten en kleuren!

18

€ 11,99 | 12 pag.

Kartonzoekboekjes met héél veel flapjes. Geniet van de rijmpjes en kijk wat er nog meer te vinden is in de kleurige werelden die Lorna Scobie heeft geschilderd. De kinderen zullen gegarandeerd vele malen terugkeren naar de tuin en de zee om steeds meer nieuws te ontdekken.

€ 11,99 | 12 pag.

De vrolijkste eerste kennismaking met de natuur! Schitterende platen – kleurige collages en de fijnste schilderijen – nodigen uit om uren te kijken in dit natuurboek en zeedierenboek voor beginners. De wonderen spatten van de pagina's af.

€ 14,99 | 48 pag.

€ 14,99 | 56 pag.

@little_aisha_reads

Kleurige knutseltip van blogger Little Aisha Reads

‘In *Dubbel! – in de tuin* gaan we op zoek naar al het moois dat gewoon in de tuin te vinden is. Zo laat de schrijver je zoeken naar sprinkhanen. Het leek me leuk om er zelf één te maken. Knutsel je mee? Mijn dochter Laís (2 jaar) en ik doen het alvast voor.’

Wat heb je nodig?

1 lege toiletrol

Groen papier

Groen chenilledraad

Een andere groene tint papier voor de poten

Eventueel wiebeloogjes

Hoe maak je de sprinkhaan?

Bekleed de toiletrol met groen papier.

Knip een ei-vorm voor het hoofdje. Vouw het papier dubbel, dan krijg je twee stuks.

Plak het gezichtje op de toiletrol en maak ze aan de voorkant aan elkaar vast.

Plak aan de binnenkant van de toiletrol twee stukjes chenilledraad – dit zijn de antennes van de sprinkhaan.

Teken een oogje en een mondje op het gezicht, kleur eventueel roze wangetjes.

Of je plakt er een wiebeloogje op, zoals ik heb gedaan.

Teken de poten af, knip ze uit en plak ze aan de zijkant van de toiletrol.

Tadaaa! Nu heb jij je eigen sprinkhaan!

Dierenfeitjes

Kreeftachtige – *Paguroidea*

Leefomgeving	kustwateren
Gewicht	200–500 gram
Voedsel	plankton, vis, wormen en andere ongewervelden
Levensduur	ongeveer 10 jaar

20

Binnen een mum van tijd ben je een zeedierenexpert! Met *Mijn eerste zeedierenboek* neemt Zoë Ingram je mee onder water om te laten zien wat een wonderlijke wezens zich daar ophouden. Van het kleurige koraal tot de reusachtige blauwe vinvis en van de zeeduivel tot de garnaal – in dit prachtige natuurboek leer je twintig zeedieren herkennen en kom je van alles te weten over wat ze eten, waar ze leven en meer verrassende feitjes.

Uit:
Zoë Ingram
*Mijn eerste
zeedierenboek*
€ 14,99 | 48 pag.

Heremiet- kreeft

Een heremietkreeft heeft, in tegenstelling tot andere kreeftensoorten, geen harde schaal. Hij verbergt zich daarom in de lege schelp van een ander dier. Als hij groter wordt, verhuist hij naar een grotere schelp.

21

Wist je dit?
Heremietkreeften zijn
altijd rechtshandig.

Lengte

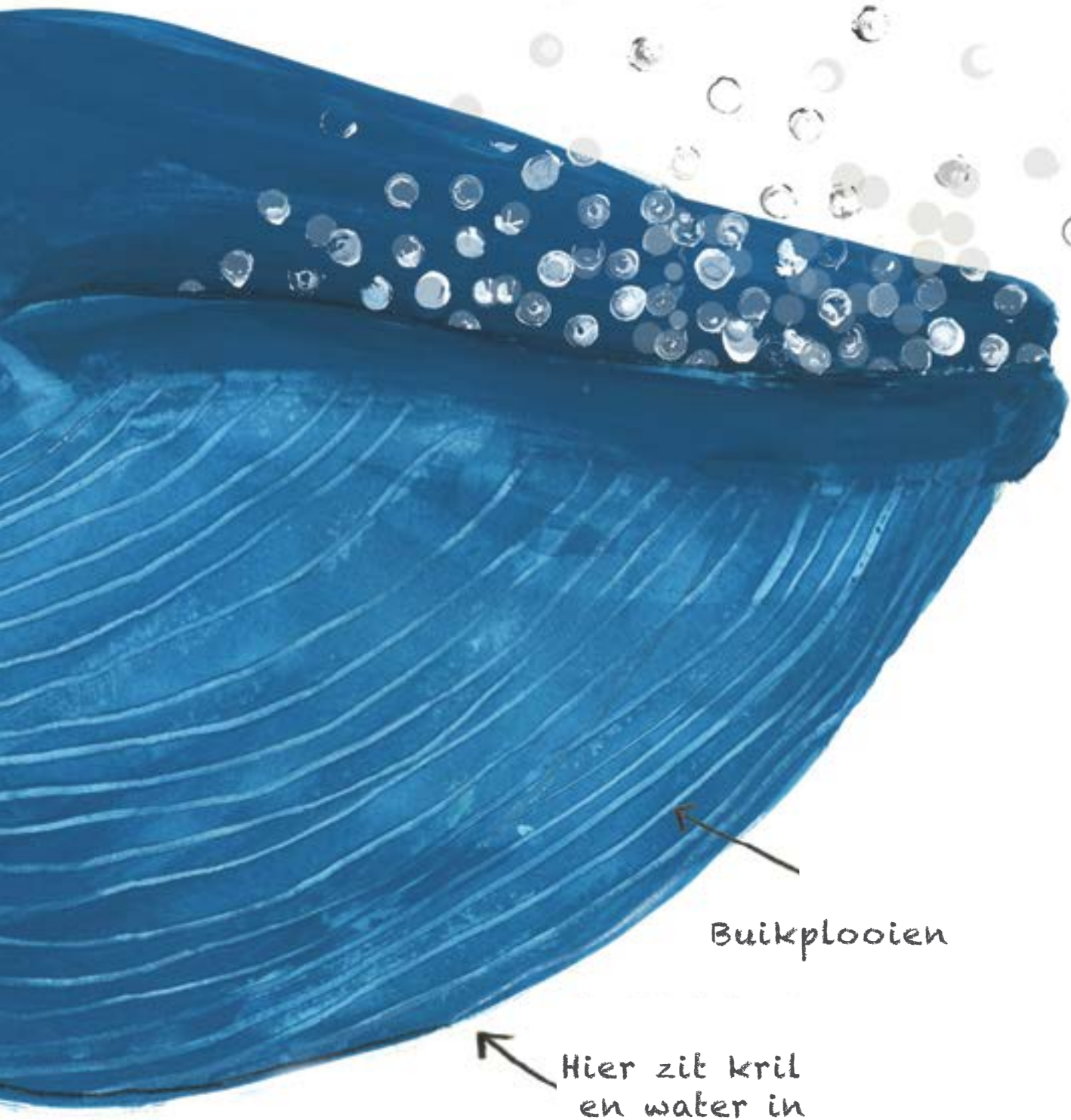
tot 10 cm

A detailed illustration of a blue whale's head and baleen. The whale is shown in profile, facing left. Its skin is a deep blue with lighter blue horizontal stripes. The baleen is a dark, comb-like structure hanging from the upper jaw. The background is white with some splatters of blue and black, suggesting water and krill. The entire illustration is set against a dark green background.

Om te eten duikt de blauwe vinvis diep in de oceaan en neemt een gigantisch grote slok zeewater met krill. Hij neemt zoveel water in zijn bek, dat de buikplooiën onder zijn kaak en op zijn onderlichaam uitzetten als een enorme accordeon.

Voordat de blauwe vinvis slikt, drukt hij met zijn tong al het water door de baleinen, waar het krill in blijft hangen. Omdat krill oranje is, is vinvissenpoep dat ook.

Sla om voor
nog meer
weetjes over
de blauwe
vinvis!

Blauwe vinvissen eten vooral krill: garnaalachtige bestjes. Tijdens de zomermaanden eten ze ongeveer 35.000.000 krill per dag, dat is meer dan 3.600 kilo. Maar doordat ze een heel smalle keel hebben, kunnen ze per keer slechts een hoeveelheid doorslikken die net zo groot is als een grapefruit.

Verschillende soorten blauwe vinvissen eten verschillende soorten krill. Dat is afhankelijk van de oceaan waarin ze leven.

Een prentenboek om bij weg te dromen én om je spreekbeurt over te houden. Jenni Desmond vertelt de meest wonderlijke feiten over de blauwe vinvis en maakt daar de prachtigste illustraties bij. De blauwe vinvis is het meest bijzondere beest dat er bestaat. Hij kan wel dertig meter lang worden – net zo lang als een vrachtwagen, een graafmachine, een boot, een auto, een fiets, een motor, een busje en een tractor achter elkaar.

Uit:
Jenni Desmond
De blauwe vinvis
€ 14,99 | 40 pag.

ZOEMEN OVER OCEANEN

Klapwiek eens met je armen als een vogel. Is dat makkelijk? Probeer dat nu dan eens vijftig keer in één seconde. Dat is onmogelijk! Maar zo vliegt een roodkeelkolibrie. Hij klappert zo snel met zijn vleugels dat ze een zoemend geluid maken, als een insect. Hierdoor kan hij in de lucht stilhangen terwijl hij met zijn lange tong zoete nectar uit een bloem drinkt. Hij kan zelfs achteruit vliegen.

Het is ongelooflijk dat dit vogeltje, dat minder

Onderweg maakt deze onvermoeibare reiziger soms een snelle stop, misschien rust hij even op een vissersboot of een booreiland. Maar er is geen tijd te verliezen – hij moet de beste plek vinden om zijn kleine bekervormige nest te bouwen voordat een andere kolibrie zijn plaatsje inneemt.

Tegen april hebben de meeste roodkeelkolibries hun noordelijke woningen bereikt. Ze nestelen in bossen, parken en tuinen. Lentebloemen leveren

weegt dan een suikerklontje, achthonderd kilometer over de oceaan kan vliegen. Moet je je voorstellen hoe vaak hij daarvoor moet klapwieken!

Ieder voorjaar verlaat hij zijn tropische winterhuis in Midden-Amerika om noordwaarts naar Noord-Amerika te vliegen. Om daar zo snel mogelijk te komen, neemt hij de meest rechtstreekse weg: dwars over de brede, blauwe Golf van Mexico.

veel nectar, waar ze de kracht uit halen om hun gezin groot brengen. Ouders vangen daarnaast insecten om hun hongerige, groeiende jongen bij te voeden.

Tegen augustus hebben de jongen het nest verlaten en zoemen ze druk rond met hun nieuwe, vlug fladderende vleugels. Ze moeten snel leren, want in september vertrekken ze voor een lange reis naar het zuiden.

De roodkeelkolibrie is een klein vogeltje dat leeft van bloemnectar. Hij broedt in Noord-Amerika, tot in Canada, maar migreert in de winter zuidwaarts naar het tropische Midden-Amerika.

Uit:
Mike Unwin en
Jenni Desmond
Migratie
€ 15,99 | 47 pag.

Dieren in alle soorten en maten maken legendarische reizen over onze planeet, door woeste weersomstandigheden, hongerige roofdieren vermijdend, om maar te overleven. Stel je de trektochten eens voor van de keizerspinguïns, van de witte haai, van grote kuddes olifanten en van miljoenen rode krabben... Een boek vol ongelooflijke migratieverhalen!

maak een papieren

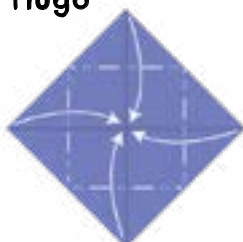
ZWALUW

Wees als de vogel die, haar vlucht even onderbrekend op te fragiele takken, voelt hoe ze onder haar bezwijken, en toch zingt in de wetenschap dat ze vleugels heeft.

– Victor Hugo

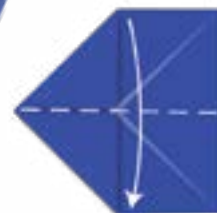
1. Begin met de onbedrukte zijde boven. Vouw beide diagonalen en vouw ze weer uit.

2. Vouw alle hoeken naar het midden en vouw ze weer uit. Draai het papier om.

3. Vouw de twee hoeken aan de linkerkant naar het midden.

4. Vouw de bovenrand naar de onderrand.

5. Vouw de linkerhoek volgens de stippellijn en vouw weer uit.

6. Duw de hoek naar binnen om de bek te vormen.

7. Knip door beide lagen papier volgens de lijn.

8. Vouw aan beide kanten een vleugel omhoog.

9. Vouw de staart door de helft en vouw hem weer uit.

10. Duw de hoek naar binnen.

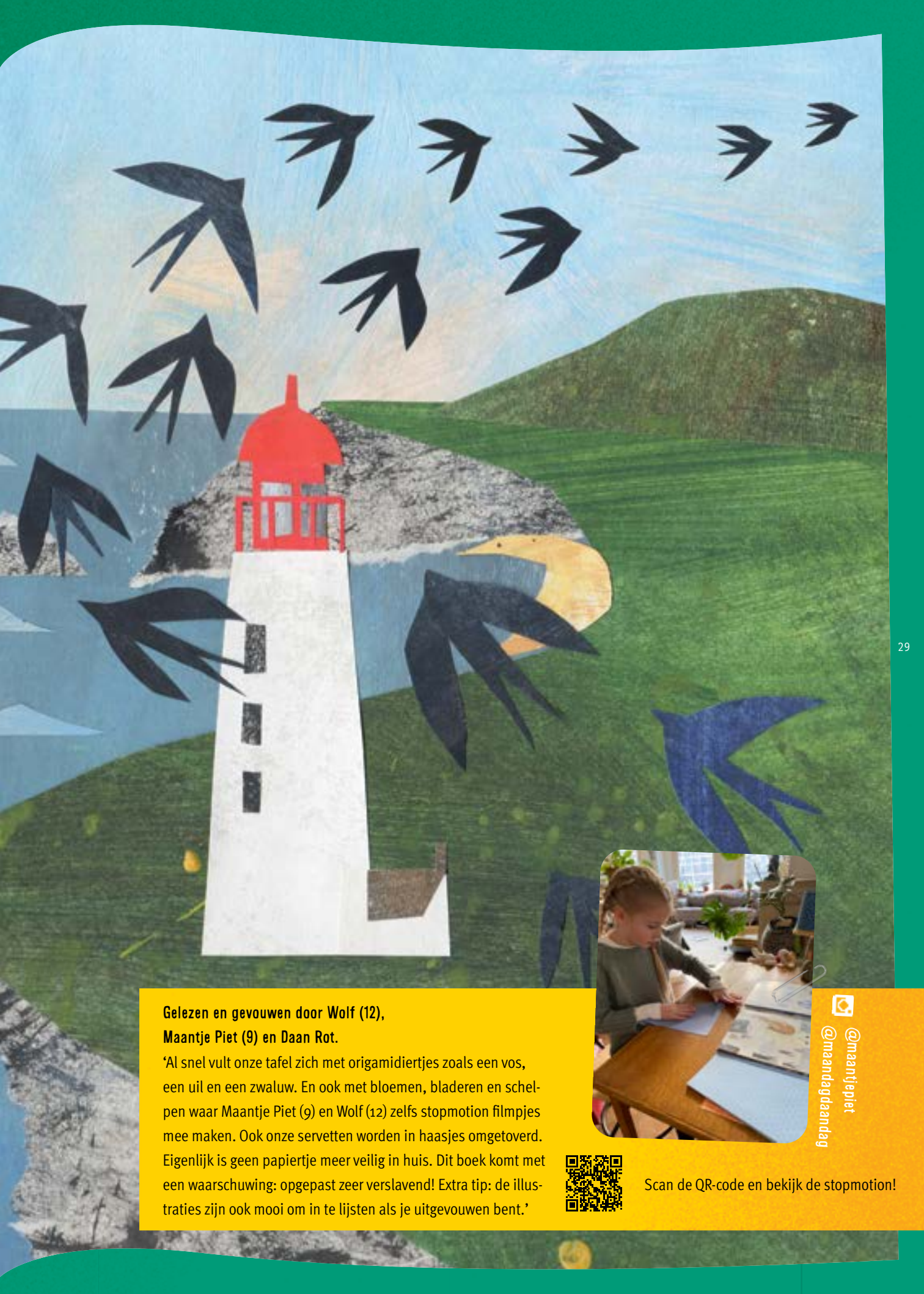

11. Je zwaluw is klaar!

Lees het gedicht, geniet van de afbeelding en maak dan het origamifiguurtje! Van eekhoorns tot slakken en van vossen tot bloemen – al deze prachtige origamifiguren zijn geïnspireerd op de natuur. Met makkelijke stap-voor-stap vouwinstructies, ideaal voor kinderen (en volwassenen). Met dertien dieren en voorwerpen om te maken en vijftig velletjes origamipapier.

Uit:
Clover Robin
Natuurorigami
€ 14,99 | 30 pag.

**Gelezen en gevouwen door Wolf (12),
Maantje Piet (9) en Daan Rot.**

‘Al snel vult onze tafel zich met origamidiertjes zoals een vos, een uil en een zwaluw. En ook met bloemen, bladeren en schelpen waar Maantje Piet (9) en Wolf (12) zelfs stopmotion filmpjes mee maken. Ook onze servetten worden in haasjes omgetoverd. Eigenlijk is geen papiertje meer veilig in huis. Dit boek komt met een waarschuwing: opgepast zeer verslavend! Extra tip: de illustraties zijn ook mooi om in te lijsten als je uitgevouwen bent.’

 @maantjepiet
 @maandagdaandag

Scan de QR-code en bekijk de stopmotion!

Tekenles van Kim Veenman

'Hoi, ik ben Kim en ik ben naast bioloog en schrijver ook illustrator. Ik vind tekenen superleuk, want juist als ik een dier (na)teken, dan zie ik nog beter hoe bijzonder zo'n beestje eigenlijk is. Voor deze les heb ik het vliegende draakje gekozen, want die is gewoon hartstikke gaaf. Er zijn wel veertig soorten en vandaag tekenen we de 'Draco Volans': 'het gewoon vliegend draakje'. Nou, zo gewoon vind ik hem niet met z'n prachtige roodbruine vleugeltjes. Wist je dat die vleugels eigenlijk uitstekende ribben zijn? Daartussen zit huid en als ze die ribben uitsteken, dan werkt het net als een paraplu. Ze glijden eigenlijk door de lucht. Oké, volg deze stappen en teken je eigen vliegende draakje!'

Het vliegende draakje is geen dier uit een sprookje. Hij bestaat echt! En hij woont in het regenwoud waar hij elke dag tussen de hoge boomtoppen zoekt. Zo kunnen ze wel 100 meter ver vliegen en dat op 10 meter hoogte. Oef, dan moet je geen hoogtevrees hebben. Dat heb ik wel. Best gek voor iemand die een boek maakt over vliegende dieren!

STAP 1

Begin met een ovaal voor het lijfje. Een kleintje voor het hoofd en teken daaronder alvast de staart. Druk niet te hard met je potlood, want deze vormen gum je straks weer uit.

STAP 2

Nu teken je de poten. Kijk maar even hoe ik dat doe. De voorpoten wijzen naar boven, terwijl de achterpoten richting de staart wijzen. Je kunt er ook gelijk vingers en tenen aan tekenen. Die zien er bijna zo uit als die van ons. Handig! Bekijk je eigen handen maar om het na te tekenen.

Tip:
Kim Veenman
Ik vlieg!
€ 14,99 | 36 pag.

STAP 3

Nu tekenen we het hoofd. We bekijken hem van boven, dus we zien eigenlijk zijn achterhoofd. Dat is een beetje gek, want je ziet maar één oog. Niet te veel nadenken, kijk gewoon hoe ik dat heb gedaan en teken dat na. Succes! Het ovaal uit stap één kun je nu uitgummen.

STAP 4

Tijd voor de vleugels. Die hebben de vorm van een soort vlieger en zitten tussen de voor- en achterpoten. Kijk maar naar het voorbeeld. Als je wil, kun je de lijnen bij het lijf (dat was de eerste ovaal die je tekende) nu uitgummen, maar het hoeft niet.

STAP 5

Kleuren maar! Kijk eens naar het voorbeeld uit het boek: dit vliegende draakje heeft een bruingele kleur met rood in de vleugels. Je kunt potloden gebruiken zoals ik, maar verf of krijtjes kan ook. Kies maar wat jij leuk vindt!

STAP 6

Mijn tekentip? Kleur met andere kleurtjes óver wat je al hebt ingekleurd. Dan moet je gewoon wat harder drukken. Zo meng je kleuren over elkaar en dan ziet het er gelijk heel mooi en natuurlijk uit. Kijk, het vliegende draakje heeft zwarte vlekken op zijn vleugels. Die kun je erbovenop tekenen. Zet ze op de goede plek en... klaar!

Een spreeuw heeft prachtige, glanzende, zwarte veren die paars-groen weerkaatsen. Deze brutale en moedige vogel leeft in een grote groep en maakt graag veel lawaai. Hoe je een zwerm spreeuwen in de lucht noemt? Dat is een spreeuwenvolk! Wist je dat die uit wel 100.000 spreeuwen kan bestaan?

Uit:
Zoë Ingram
Mijn eerste vogelboek
€ 14,99 | 48 pag.

Lemniscaat geeft je vleugels!

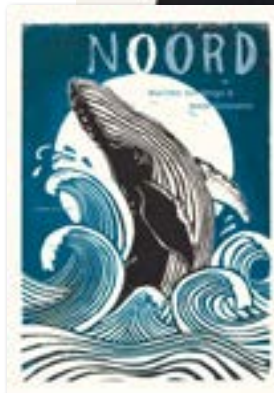
Ontdek de bizarste feitjes over allerlei bijzondere, bontgekleurde, verrassende en vreemde vogels van over de hele wereld. Van een trotse mannetjeskuifpapegaaiduiker uit het hoge Noorden die kan broeden tot een Afrikaanse maraboe die bewust poep aan z'n poten smeert. Raak betoverd door dieren waarvan je misschien niet eens wist dat ze bestonden – en waarvan een aantal helaas ook ernstig bedreigd zijn.

Trotse kuifpapegaaiduiker

Mijn meest verlokkelijke kant? Dat zijn mijn gele kuiven. Woest aantrekkelijk, nietwaar? En lang! Ik zou ze zo over mijn kop kunnen kammen als ik dat zou willen. De hele zomer lang zie ik er zo geweldig uit. Na het broedseizoen verlies ik mijn kleur en kuif en lijk ik een beetje op een grauwe eend – dat geef

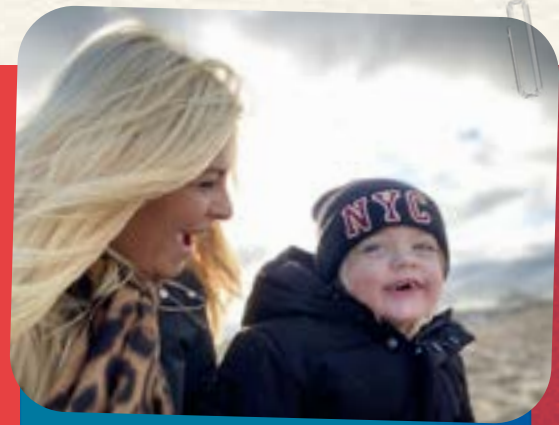
ik ruitelijk toe – maar alleen om het jaar erna nog mooier te stralen. Als ik met mijn vrouwtje een nest ga bouwen, graven we een hele gang uit in een klifwand of berghelling. We broeden samen. Daar schaam ik me niet voor, want al ben ik een mannetje, ik kan ook verschrikkelijk goed broeden.

Uit:
Marieke ten Berge
en Jesse Goossens
Noord
€ 19,99 | 80 pag.

'We gaan regelmatig met Brandon (4 jaar) naar het bos of het strand. Hij is nu op een leeftijd waarbij hij zich van alles afvraagt. Natuurlijk komen de poep-en-plas-verhalen ook altijd naar boven – waar we samen erg om moeten lachen. In *Vieze beesten* staan zoveel leuke weetjes over dieren dat we dit boek vol prachtige

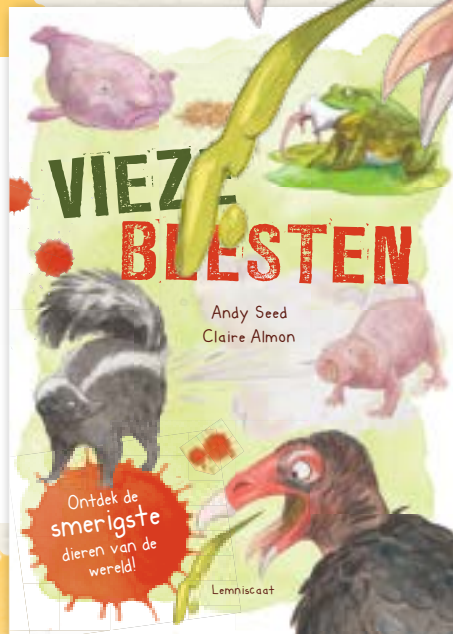
illustraties dagelijks lezen. Niet alleen Brandon kan hiervan leren, ook ik leer elke dag weer wat nieuws. Bijvoorbeeld over dat er roofwantsen op je mond en bij je oog zitten als je slaapt of dat zeeleeuwen schijnbaar de stinkendste scheten van alle dieren laten. Echt een boek waar je om kunt lachen én wat van kunt leren!

Lachen om de stinkendste scheten met Bobbi Eden en Brandon

Ranzige roodkoppier

De roodkoppier heeft een vuil trucje achter de hand als hij wordt aangevallen. Hij spuugt dan extra goor halfverteerd vlees uit, dat zo stinkt dat aanvallers zich terugtrekken. Deze smerige gierenkots is ook nog eens bedekt met brandend maagzuur. Dan vergaat je de trek wel...

Uit:
Andy Seed
Vieze Beesten
€ 14,99 | 64 pag.

35

Tip van Boswachter Maurice Stadsboswachter bij Natuurmonumenten in Rotterdam

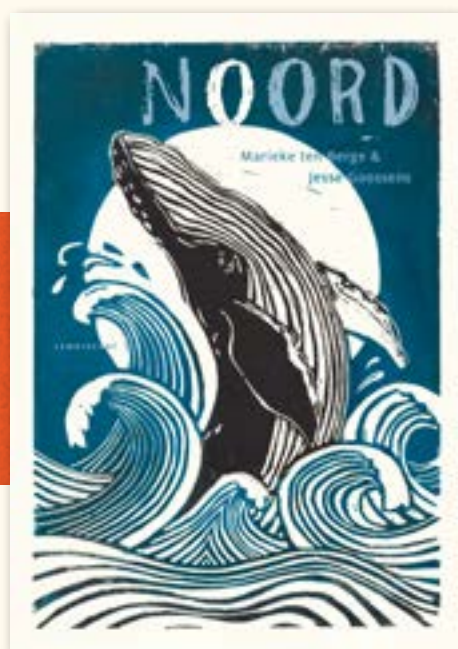
'Inmiddels ken ik veel vogels uit mijn hoofd, maar vroeger keek ik altijd eerst in mijn vogelboek om te zien welke vogel ik zag. Ga eens een halfuurtje naar buiten en probeer alle soorten vogels op te zoeken die je ziet. Loop een keer

(samen met je ouders) door de bebouwde kom, het bos, het strand, de polder en je zult zien dat je verschillende soorten vogels tegenkomt. Waar vind je de meeste soorten? Welke soorten kun je op meer plekken zien?'

MARIEKE TEN BERGE is gefascineerd door het Noorden. In de kou lijkt haar bloed te bruisen. De prachtigste tekeningen komen voort uit de wandelingen die zij door die ijzige streken maakt. De dieren die ze op haar tochten zag, inspireerden haar tot de lino'sneden die dit schitterende platenboek rijk is. Jesse Goossens laat de dieren vertellen wie zij zijn.

Ontmoet de ijdele kuifalk die naar mandarijntjes ruikt als hij een vrouwtje wil lokken. De ringelrob die ijsberen om de tuin leidt door belen onder water te blazen. De Euraziatische lynx die volgens de Noordse mythologie in de toekomst kan kijken. De drieteenmeeuw die niet aan de driecondenregel doet. De zingende bultrug. De veelvraat die zijn naam eer aan doet. De... Weet je wat? Lees het zelf maar. De verhalen over 35 dieren van het Noorden.

ontmoet de meest bijzondere dieren van het hoge Noorden

Uit:
Marieke ten Berge
en Jesse Goossens
Noord
€ 19,99 | 80 pag.

Vind het antwoord op deze en andere levensbelangrijke vragen over het dierenrijk in:
Anna Claybourne & Claire Goble
Waarom verdrinken vissen niet?
€ 14,99 | 96 pag.

1

Waarom doen vissen hun ogen nooit dicht?

- a. Vissen kunnen het zich niet permitteren om hun ogen te sluiten, omdat er in de onderwaterwereld constant gevaar op de loer ligt. Ze houden daarom altijd een oogje in het zeil.
- b. Vissen lopen het risico dat hun ogen vacuüm zuigen als ze ze sluiten, vanwege de grote drukverschillen onder water. Daarom zitten hun ogen zo in elkaar dat ze niet dicht kunnen.
- c. Vissen hebben geen oogleden, omdat ze die niet nodig hebben. Oogleden dienen vooral om te kunnen knippen, om zo de ogen vochtig en schoon te houden. Vissen leven onder water en daarom zijn hun ogen altijd al nat!

Waarom eten de jongen van Keizerspinguïns kots?

- a. De snavels van jonge Keizerspinguïns zijn nog niet genoeg ontwikkeld om zelf voedsel mee te vermalen. Daarom eten ze het braaksel van hun moeder; dat glijdt zo hun keel in. Kotstelijk!
- b. Keizerspinguïns leggen hun eieren ver weg van zee, en terwijl de vader de eieren uitbroedt, gaat de moeder naar zee en vangt ze vis. Die kan ze niet het hele eind vers vervoeren, dus eet ze de vis zelf op en voert die dan aan de jongen als braaksel. Liefde gaat door de maag!
- c. Op Antarctica is het zo koud dat vis meteen befrist als die uit het water wordt gehaald. Het spijsverteringsstelsel van jonge pinguïns kan bevroren voedsel nog niet aan en daarom voert hun moeder ze met warm braaksel, zo uit haar snavel.

QUIZ

Weet jij waarom?

3

Waarom kauwen honden graag op botten?

- a. Honden hebben het instinct om te jagen, maar als huisdier krijgen ze daar de kans niet voor. Door op botten te kauwen hebben honden toch nog het idee dat ze een prooi hebben gevangen!
- b. Honden zouden het liefst de hele dag door eten, maar dat is niet goed voor hun gezondheid. Door op botten te kauwen stillen ze die behoefte, zonder dat ze elke keer een hele maaltijd verorberen.
- c. Honden poetsen eigenlijk hun tanden als ze op een bot kauwen: tandplak en etensresten worden door het knagen verwijderd. Botten zijn daarnaast een bron van mineralen.

2

Veel dieren hebben vreemde manieren: sommige eten kots, andere kauwen op botten en weer andere doen hun ogen nooit dicht. Raar, maar waar. Maar weet jij ook waarom? Ontdek het met deze quiz!

4

Waarom huilen honden bij het geluid van een sirene?

- a. Honden zijn erg empathische dieren. Als ze een sirene horen, huilen ze om steun te betuigen aan het mogelijke slachtoffer.
- b. Honden stammen af van wolven, die met hun huil aan elkaar laten weten waar ze zich bevinden. Als een hond een sirene hoort, klinkt dat als hondengejank en is het zijn instinct om terug te huilen.
- c. Honden begrijpen dat er een gevaarlijke situatie speelt als ze een sirene horen. Door te huilen waarschuwen ze andere honden voor het gevaar.

Vind het antwoord op deze en andere curieuze kattenvragen in:
 Dr. Nick Crumpton & Lily Snowden-Fine
Waarom klimt een kat in de gordijnen?
 € 14,99 | 56 pag.

Waarom brengen katten soms een dood dier voor hun baasje mee?

- a. Katten brengen van nature dode dieren mee naar hun nest om kittens te leren hoe ze voedsel moeten vangen. Als katten een dood dier voor hun baasje neerleggen, zien ze hem of haar als hun eigen kroost.
- b. Katten zijn trotse dieren. Als ze een prooi hebben gevangen, nemen ze die soms voor hun baasje mee als een trofee.
- c. Katten zijn kritische dieren, ook als het op hun voeding aankomt. Als ze een dood dier voor hun baasje neerleggen, willen ze daarmee duidelijk maken dat hun brokjes en paté niet goed genoeg zijn.

5

7

Waarom dragen getemde paarden 'schoenen', hoefijzers?

- a. Paarden zijn van oudsher edele dieren, en daarom vinden mensen het niet gepast als ze hun belangrijke werk op blote voeten moeten verrichten.
- b. Getemde paarden lopen vooral op zachte grond, waardoor hun hoeven niet zo stevig worden. Daarom hebben ze ijzeren 'schoenen' nodig als bescherming.
- c. Door hoefijzers te dragen zijn paarden beter te horen als ze door de straten galopperen. Mensen vinden dat handig en bovendien een mooi geluid.

Vind het antwoord op deze en andere prangende paardenvragen in:
 Dr. Nick Crumpton & Lily Snowden-Fine
Waarom kan een paard niet boeren?
 € 14,99 | 56 pag. | verschijnt: oktober

8

Waarom worden paarden 'vol-, warm- en koudbloeden' genoemd?

- a. Paardenrassen verschillen in lichaamstemperatuur, en worden op basis daarvan in drie categorieën ingedeeld.
- b. Paardenrassen functioneren het beste in verschillende weersomstandigheden. Koudbloeden gedijen optimaal in koelere klimaten, warmbloeden in warmere, en voor volbloeden maakt het geen verschil.
- c. Paardenrassen verschillen in temperament en gedrag. 'Volbloeden' zijn het meest temperamentvol, koudbloeden het minst, warmbloeden zitten daartussenin.

Vind het antwoord op deze en andere heerlijke hondenvragen in:
 Dr. Nick Crumpton & Lily Snowden-Fine
Waarom ruikt een hond aan een kont?
 € 14,99 | 56 pag.

LIBELLE

- De libelle is een echte vliegkampioen onder de insecten. Hij haalt wel **60 km/u**.
 - De libelle kan als een helikoptertje stilhangen, en zelfs achteruitvliegen!
 - Een libelle vliegt vaak laag boven het water, op zoek naar insecten om te eten. Die grijpt hij zo uit de lucht.
 - Veel libellesoorten hebben een heel grappig gezichtje.
- Tip: zoek op 'dragonfly face' naar afbeeldingen op internet.

Natuurexperts opgelet!

Na het maken van de quiz op de vorige pagina's voel je je vast een heuse natuurexpert! Maar wist je dat er nog veel meer te ontdekken valt? De natuur blijft je verbazen. Duik op deze pagina's met ons mee de zee in op zoek naar zeekatten, verwonder je over de knettersnelle libelle en lees meer over hoe de ongelofelijke orang-oetan gereedschap gebruikt.

HOMMEL

- Een vliegende hommelm fladdert **200 keer** per seconde met z'n vleugeltjes (razendsnel dus!).
 - Met hun vleugels kunnen werksters bij warm weer koele lucht het nest in wapperen.
 - In de borst van een hommelm zitten de vliegspiereen. Door de vliegspiereen te bewegen, wordt het diertje warmer. De dikke donsacht zorgt ervoor dat hij die warmte vasthoudt.
- Ook al is een hommelm kilometers ver van huis; hij vindt zo de weg terug. Daarbij herkent hij dingen om zich heen en gebruikt geur. Er zijn ook wetenschappers die denken dat ze net als ganzen gebruikmaken van het magnetisch veld.

Uit:
Kim Veenman
Ik vlieg!
€ 14,99 | 36 pag.

FASCINERENDE ZEEKATTEN

Ga mee op reis over onze Blauwe Planeet. Waag je de diepzee in, waar dieren in het donker leven die je wildste dromen te boven gaan. Verken koraalriffen die glinsteren in een caleidoscoop aan kleuren. Gluur tussen de verstrengelde wortels en bladeren van onze groene zeeën. Nieuwsgierig geworden? We delen alvast een fascinerend weetje over zeekatten!

Zeekatten kunnen zich geweldig vermommen; hun huid kan een andere kleur en patroon aannemen, zodat ze van gedaante veranderen. Het ene ogenblik lijken ze op een steen, het volgende op algen. De Sepia latimanus voert zelfs zijn eigen lichtshow op: hij verandert snel van kleur om zijn lunch te hypnotiseren.

Uit:
Leisa Stewart-Sharpe
& Emily Dove
Blauwe planeet.
Blue planet II
€ 16,99 | 64 pag.

Ongelofelijke orang-oetans

De orang-oetan is een grote mensaap, zoals de chimpansee, de gorilla en de mens. Zijn naam betekent 'bosmens' – hij lijkt soms heel menselijk. Hij leeft in het regenwoud van Borneo en Sumatra en kan fantastisch met gereedschap omgaan.

Gereedschapstrucjes van de orang-oetan zijn bijvoorbeeld:

- Een groot blad gebruiken als paraplu of regenhoed.
- Met een scherpe stok of steen fruit met een harde schil openen.
- Met een stok als speer vissen vangen.
- Een bundeltje bladeren als spons gebruiken om zijn gezicht te wassen.

Uit:
Anna Claybourne
De menselijke trekjes van dieren
€ 14,99 | 48 pag.

Uit:
Nick Crumpton
*Alles wat je weet over
dinosaurussen is FOUT!*
€ 14,99 | 64 pag.

Ga je mee op (tijd)reis?

We ontdekken in onze boeken mythische zeeslangen, mini-olifantjes, sabeltandtijgers en smalneusapen. En, ze hebben allemaal echt bestaan. Wist je dat de walvis ooit op het land liep en dat vogels eigenlijk dinosauriërs zijn? En hoe zijn wij mensen eigenlijk ontstaan? Delen we inderdaad 96% van ons DNA met de chimpansees en bonobo's? Waarom worden we 'Homo sapiens' genoemd? Een ding is zeker: hoe meer je te weten komt, des te mooier en groter is het raadsel van het leven.

DINOSAURUSSEN ZIJN UITGESTORVEN

66 miljoen jaar geleden gebeurde er een grote ramp: er sloeg een ENORME ruimterots in op aarde, op de plek waar nu Mexico ligt. Duizenden miljoenen kilo's steen en as werden de lucht in geblazen, waardoor de zon werd verduisterd. De wereld werd een onleefbare plek en de uitstervingsgolf betekende het einde van de meeste dinosaurussen, maar ze stierven niet ALLEMAAL uit. Jazeker... er leven nog steeds dinosaurussen! En er staat er misschien wel eentje voor je raam. Om te zien hoezeer de huidige dinosaurussen op hun voorouders lijken, hoef je alleen maar naar een duif in je buurt te kijken. Want duiven zijn, net als alle andere vogels, dinosaurussen.

Roofdieren op twee poten, zoals Bambiraptor, leken onder hun huid al op de huidige vogels, met minder botten in hun poten en een vorkbeen tussen hun voorpoten. Maar deze oude dinosaurussen hadden iets wat de huidige vogels niet meer hebben: tanden!

Aan het eind van het Mesozoïcum waren er al allerlei vogels ontstaan, de meeste daarvan hebben het Krijt niet overleefd. Die kennen we alleen dankzij hun fossielen. Uit deze eerste vogels zijn alle vogels die we nu kennen voortgekomen, van kolibries tot zwanen tot musjes. Elke vogel is een echo uit een oude tijd – overal om ons heen zijn dinosaurussen!

Uit:
Michael Bright
Zo werden we mensen
€ 14,99 | 64 pag.

Homo sapiens

Uitspraak: Hoo-moo saa-pie-jens
Leefde: 300.000 jaar geleden—nu
Afmeting: gemiddelde Europeaan
tot 1,84 meter lang

Walvissen begonnen aan wal

De walvis! Het grootste dier van onze planeet, met een hart met de afmeting van een kleine auto, aderen waar je doorheen zou kunnen zwemmen, een tong zo zwaar als een olifant, iedere dag veertig miljoen kleine zeediertjes etend. Walvissen van die omvang zwemmen pas twee miljoen jaar rond. Vijftig miljoen jaar geleden zagen zijn voorouders er heel anders uit... Al snel bleven de walvissen alleen nog maar in de zee. Ze hoefden niet meer op het land te komen en verloren het vermogen om te lopen. De poten die ooit hun gewicht droegen, veranderden in vinnen en flippers. Hun lijven werden gestroomlijnd, waardoor ze sneller door het water konden bewegen. Ze begonnen al meer te lijken op de walvis zoals we die nu kennen. Tegenwoordig zijn er twee groepen walvissen: de baleinwalvissen en de tandwalvissen. Die twee soorten splitsten zich zo'n dertig miljoen jaar geleden.

De naam zegt het al

De wetenschappelijke soortnaam voor de moderne mens is *Homo sapiens*, wat 'wijs mens' betekent. In de biologie hebben alle levende dingen een naam die uit twee woorden bestaat. *Homo*, 'mens', is de naam van het geslacht. *Sapiens*, 'wijs', is de soortnaam.

Moderne mensen

Vroeger dachten we dat *Homo sapiens* in Oost-Afrika was ontstaan, maar inmiddels zijn ook in Marokko, Ethiopië en Zuid-Afrika fossielen aangetroffen die kenmerken hebben van onze soort. Daardoor wordt de puzzel van onze voorgeschiedenis nog lastiger. Het lijkt erop dat *Homo sapiens*-achtige groepen op verschillende plekken tegelijkertijd ontstonden. Dit gebeurde in een tijd waarin de temperaturen flink schommelden. Koude, droge periodes werden afgewisseld met warme, natte tijden. Dat betekende dat de mensen zich ofwel moesten aanpassen om deze extreme omstandigheden te overleven, ofwel moesten migreren. Deze veranderingen vormden de mens en we gebruikten onze hoogontwikkelde hersenen om de uitdagingen aan te gaan.

Uit:
Dougal Dixon
De walvis begon aan wal
€ 14,99 | 64 pag.

PLAN JE ONTDEKKINGSREIS

Je weet misschien al hoe je wilt gaan kamperen, maar er zijn toch een paar dingen waar je aan moet denken.

Zoek een kaart van de plek waar je naartoe gaat of teken er een.

- * Bedenk van tevoren wat voor soort avonturen je wilt beleven.
- * Vraag mensen - familie, vrienden, avontuurlijke burens - of ze een plek kennen waar dat zou kunnen.
- * Bestudeer op kaarten de plek waar je naartoe gaat.
- * Als je in de buurt gaat kamperen, zoek dan vast naar een goede slaapplek.

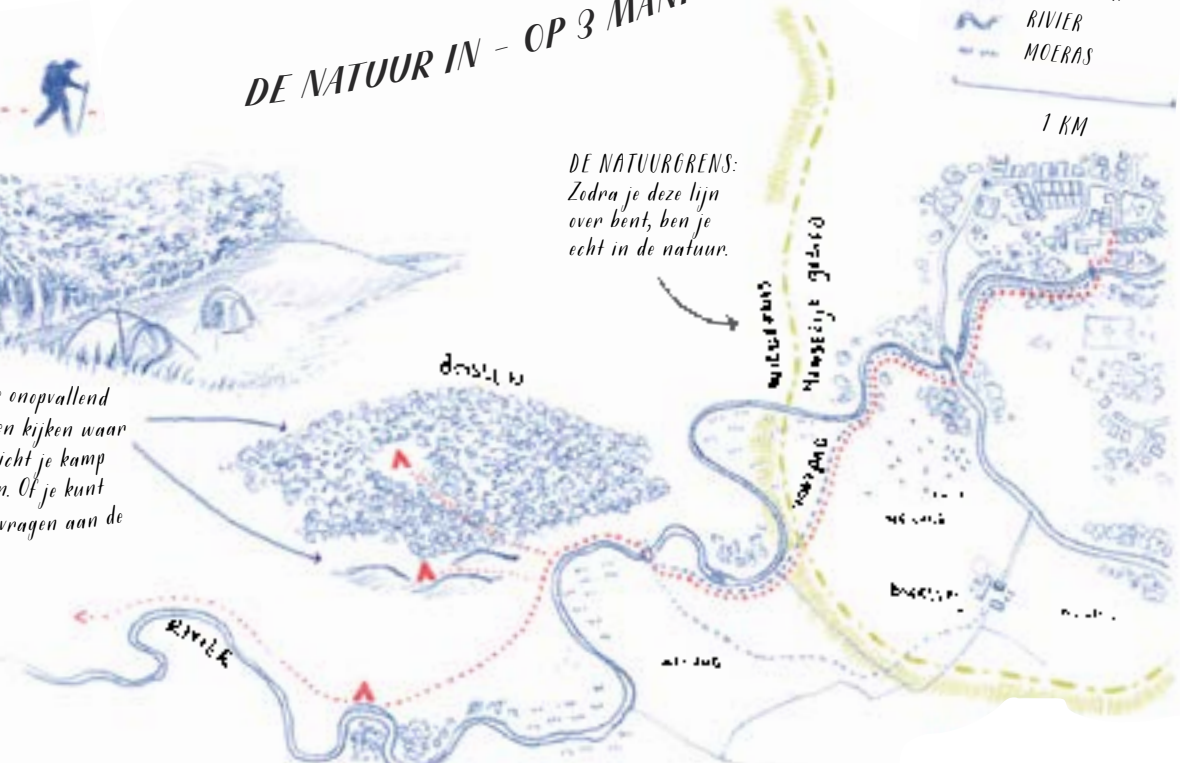
Als het mogelijk is, verken dan van tevoren de buurt om naar goede kampeerplekken te zoeken.

DE NATUUR IN - OP 3 MANIEREN

Je kunt je onopvallend gedragen en kijken waar je uit het zicht je kamp kunt opslaan. Of je kunt toestemming vragen aan de landeigenaars.

DE NATUURGRENSEN:
Zodra je deze lijn over bent, ben je echt in de natuur.

LEGENDA:

- ROUTE
- KAMPEERPLEKKEN
- BOMEN/BOSSEN
- VOETPADEN
- RIVIER
- MOERAS

1 KM

HET HUIS UIT

Je hoeft niet naar de andere kant van de wereld te reizen om te wildkamperen. Als je aan de rand van een stad of dorp woont, kun je vanuit de voordeur de bossen en velden intrekken. Daar valt ook veel te ontdekken, en het heeft weinig voorbereiding nodig.

Op de fiets kom je verder.

TOESTEMMING VRAGEN VOOR PRIVÉTERREIN

- * Stuur boeren of landeigenaars een brief.
- * Klop op de deur en vraag het gewoon.
- * Bied iets aan in ruil, zoals hulp op de boerderij of een foto van de zonsopgang. Verzin iets.

Wildkamperen is vaak de beste manier om je ontdekkingsreis mee te beginnen.

Kampeer in de duinen bij zee - daar kun je goed op ontdekkingstocht.

*Word wakker door
in zee te duiken.*

Zoek een kampeerplek waar je een kampvuur kunt aanleggen.

WILDKAMPEERPLEKKEN

Er bestaan officiële wildkampeerplekken. Sommige zijn campings met allerlei faciliteiten, alleen met meer groen. Andere zijn wilder: ze zijn wel 'officieel', maar het zijn gewoon open plekken in nationale parken. Als je ze bestudeert, vind je vanzelf de plek die bij jouw avonturen past.

Buiten ben je helemaal op jezelf aangewezen. Je moet alles zelf doen. Dat maakt het zo bijzonder.

DE WILDERNIS IN

Als je écht wildkampeert verlaat je de gebaan-
de paden en vind je een verafgelegen plek die
helemaal bij je past. Dat kan in de bergen
helemaal bij je past. Dat kan in de bergen
helemaal bij je past. Dat kan in de bergen
zijn, in het bos of aan zee. Hoe verder van de
mensen, hoe beter. Je moet je goed voorberei-
den en alles meenemen wat je nodig denkt te
hebben. Maar je zult ervoor worden beloond.

- * Zoek alles van tevoren goed uit. Er zijn veel plekken waar je mag wildkamperen.
- * Als je op een verafgelegen plek bent, is er vaak geen andere manier.
- * Met de auto, trein, fiets of kano... er zijn verschillende manieren om op je plek van bestemming te komen.
- * Als je met de auto gaat, kun je meer meenemen.
- * Trek minstens 2 nachten uit voor een natuuravontuur.

*Wees niet bang om toestemming te vragen om te kamperen.
Veel boeren en landeigenaren houden van hun land en
willen graag dat anderen er ook van genieten.*

ZO MAAK JE EEN WIGWAM

1. Verzamel 8 of meer lange, houten stokken. Bamboe is perfect.

2. Bind 3 stokken aan elkaar en maak er een driepoot van.

3. Zet de andere stokken er tegenaan en bind alles bovenaan bij elkaar.

Duw de stokken in de grond om hem stevig te laten staan.

4. Sla 1 groot laken, of 2, om het frame.

Zet het laken vast met knijpers of papierklemmen

WILDKAMPEREN IN DE TUIN

Je hoeft helemaal niet ver te gaan om te wildkamperen. Als je op een warme zomeravond je maaltje kookt boven een kampvuur in de achtertuin en de sterren boven je hoofd verschijnen, lijkt het alsof je duizenden kilometers van huis bent. Het is misschien niet heel erg wild, maar meer dan dit - en een paar nachtdieren - heb je niet nodig.

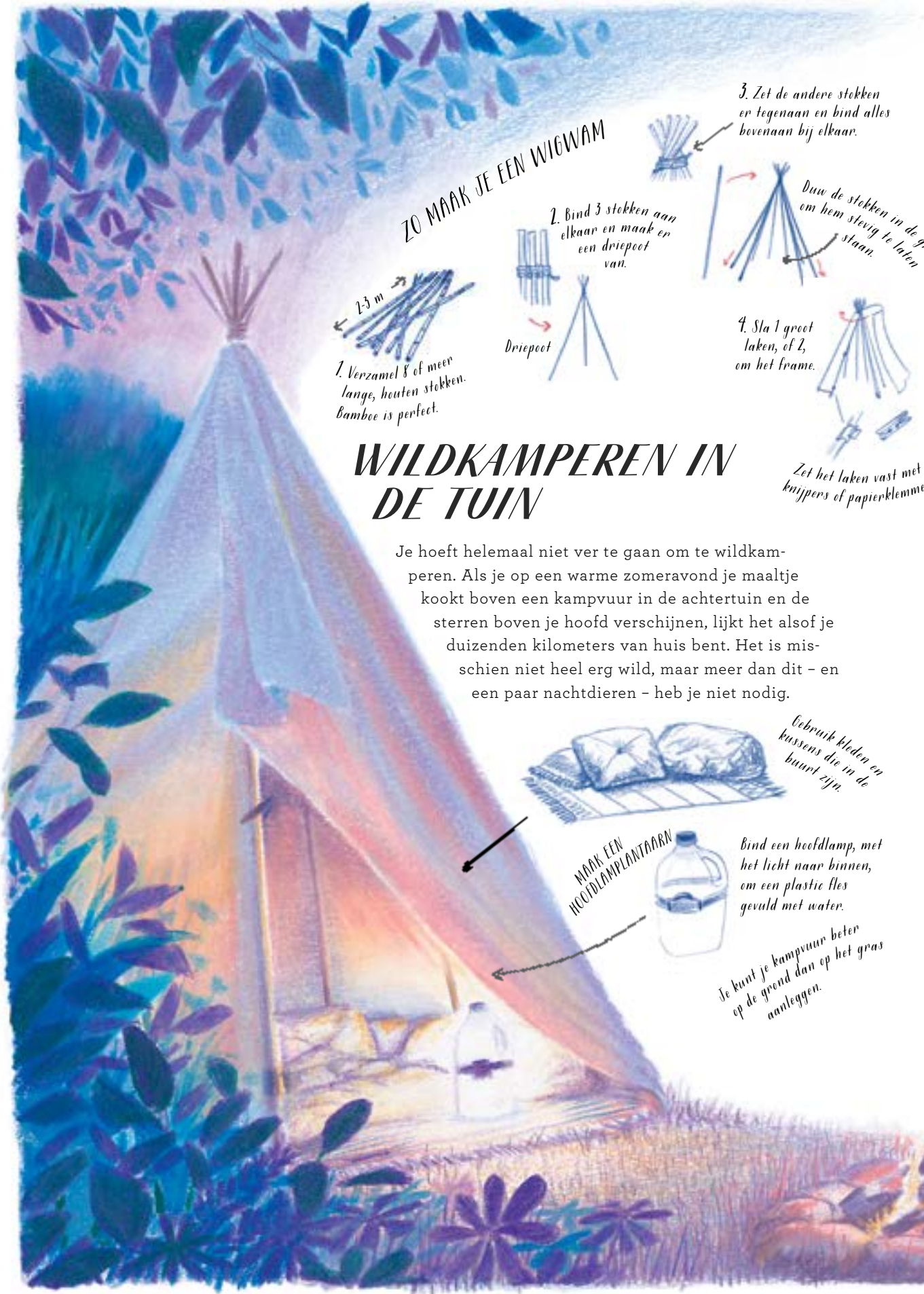
Gebruik kleden en kussens die in de buurt zijn.

MAAK EEN HOOFDLAMP VAN

Bind een hoofdlamp, met het licht naar binnen, om een plastic fles gevuld met water.

Je kunt je kampvuur beter op de grond dan op het gras aanleggen.

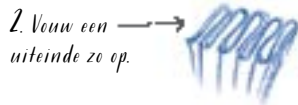

TUINKAMP CHECKLIST:

- * Maak een wigwam, slaap in een hangmat of zet een tent op.
- * Vraag een paar vrienden om ook te komen.
- * Kook een maaltje boven een kampvuur.
- * Houd een middernachtsfeestje.
- * Maak een slaapzak van je dekbed (als je geen echte hebt).
- * Kijk en luister of je nachtdieren kunt ontdekken.
- * Heb een koude natuurdouche.
- * Laat de hond en de kat bij je slapen.
- * Tel vallende sterren en bestudeer de maan.

1. Vouw het laken in de lengte dubbel.

2. Vouw een uiteinde zo op.

3. Bind 30 cm van het einde een touw er 3 keer omheen.

Maak vast met een platte knoop.

5. Herhaal stap 2, 3 en 4 met de andere kant van het laken.

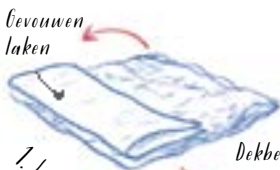
ZO MAAK JE EEN LAKENHANGMAT

4. Vouw het einde dubbel en bind het vast zodat je een lus krijgt.

6. Bind je hangmat met een nylon touw door de lussen tussen 2 bomen.

ZO MAAK JE EEN DEKBEDSLAAPZAK

Gevouwen laken

2. Vouw het dekbed of de deken dubbel.

Dekbed

1. Leg een gevouwen laken op je dekbed of dikke deken als binnenhoes.

3. Stop dit in een dekbedhoes. Schuif het dekbed naar een kant en vouw het ongebruikte deel van de hoes naar onder.

4. Vouw het laken over de bovenkant.

Een zelfgemaakte slaapzak.

Bereid je eten boven een vuurje aan een stok.

Leen een verrekijker en bestudeer het heelal.

Kijk wie je wilde burens zijn. Je zult verbaasd staan wie er 's nachts je tuin bezoeken.

UIL

VLEERMUIS

VOS

Uit:
Het geheime
boek van de
ontdekkingsreiziger
€ 24,50 | 191 pag.

Jaren geleden, in een uithoek van de Amazone, vond een groepje vrienden een verlaten hut. Begraven onder omgevallen palmbomen lag een verroest, metalen kistje vol aantekeningenboeken, dagboeken en schetsboeken verpakt in plastic. Het levenswerk van een onbekende kunstenaar en ontdekkingsreiziger vol van overlevingstechnieken, tekeningen en avonturenverslagen. Tot op de dag van vandaag is de auteur onbekend...

≡ EEN WOLK ONTSTAAT ≡

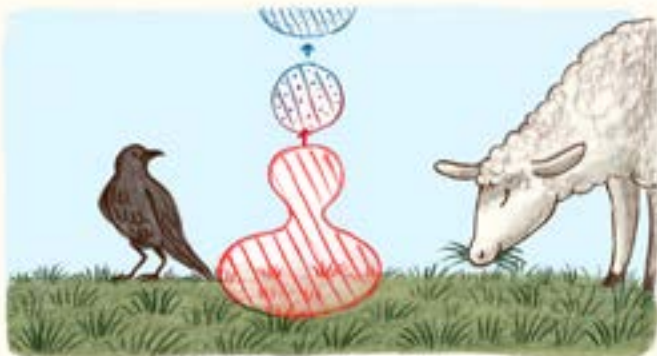
De lucht is vandaag strakblauw - een prachtige achtergrond voor witte, wattige wolken.

De meeste wolken ontstaan als warme lucht van de grond opstijgt in de atmosfeer.

Daar koelt de lucht af. Terwijl hij afkoelt vormt de waterdamp - kleine, onzichtbare watermoleculen in de lucht - grotere druppels of ijskristallen. Dit proces wordt 'condensatie' genoemd. Steeds meer druppels ontstaan... en zo groeit de wolk.
Kijk omhoog om te zien hoe een cumuluswolk ontstaat.

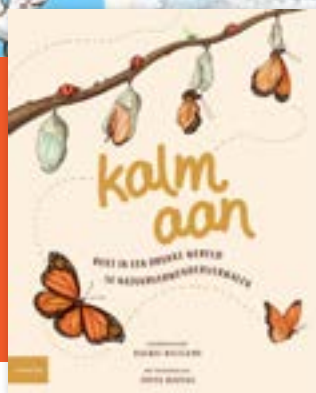
De ochtend vordert. De dag is helder en de zon verwarmt de aarde.

Terwijl de lucht boven de grond warmer wordt, stijgt hij op. In de atmosfeer zet deze lucht uit en koelt weer af.

Overall om ons heen vinden wonderen plaats in de natuur. Elke dag, ieder uur, verandert er van alles op sprookjesachtige wijze. Het gebeurt vlak voor je ogen. Maar toch zie je het vaak niet... Ontdek 50 natuurverwonderverhalen. Kijk hoe ze zich voor je ontvouwen. Ga dan naar buiten en ontdek wat er allemaal om je heen gebeurt, als je kalm aan doet.

Uit:
Rachel Williams &
Freya Hartas
Kalm aan
Ontdek vijftig natuur-
wonderen om je heen
€ 19,99 | 128 pag.

Als miljoenen druppels bij elkaar komen, vormt zich een cumuluswolk.

Cumulonimbuswolken
torenen door alle lagen
van de atmosfeer.
Het lijken net grote
cumuluswolken.

Wolken zijn een belangrijk onderdeel van ons weersysteem. Er zijn tien basisvormen, die in verschillende weersomstandigheden ontstaan.

Hoge wolken vormen zich op 6 tot 12 kilometer hoogte.
Cirruswolken lijken op dunne sliers die door de lucht zweven.
Cirrocumuluswolken zijn witte wolkenrijen die er als schubben uit kunnen zien.
Cirrostratuswolken bedekken de hele lucht en zijn doorzichtig.

Middelhoge bewolking vormt zich op 2 tot 6 kilometer hoogte.
Altocumulus is de meest voorkomende bewolking op deze hoogte en lijkt op schapenwol.
Altostratuswolken zijn dunne wolkenlierten waar de zon doorheen schijnt.

Lage wolken vormen zich onder 2 kilometer hoogte.
Nimbostratus is een donkere, grijze wolkenlaag die de zon verduistert.
Cumuluswolken zijn witte, donzige wolken die op heldere dagen ontstaan.
Stratuswolken lijken een beetje op mist, en zijn meestal grijs.
Stratocumuluswolken zijn laaghangende dikke grijze of witte wolken waar de blauwe lucht tussen te zien is.

Elke dag is de lucht anders...
en zijn er andere wolken. Ga
naar buiten en kijk welke je
vandaag kunt ontdekken!

MOTTEN

Zijn motten gewoon slappe aftreksels van vlinders? Absoluut niet! Sterker nog: sommige motten zijn zo mooi dat spinnen er één blik op werpen en ze laten lopen, in plaats van ze op te eten (daar valt nog wel meer over te vertellen, maar dat komt straks). Ze doen zich graag voor als andere dingen, zoals hoornaars of oogballen of klodders poep. En over poep gesproken – je hebt vast nog nooit gehoord van een dier dat zó naar de wc gaat! Motten zijn ook gek op nectar en honing en andere zoetigheden (behalve de soorten die een meer... Dracula-achtige smaak hebben).

MOTTEN EN VLINDERS

Motten lijken erg op vlinders. Ze zijn allebei zo'n 250 miljoen jaar geleden voortgekomen uit dezelfde voorouder. Er zijn veel meer motten dan vlinders – ongeveer tien keer zoveel.

EEN MOT WORDT
OOK WEL EEN
NACHTVLINDER
GENOEMD.

WAAR KAN IK EEN
MOT SPOTTEN?

Motten leven overal
ter wereld.

Dit boek telt 256 kleurige bladzijden met het ene na het andere wonder uit de natuur. Je blijft je verbazen! Tim Flannery is een dierenexpert en ontdekkingsreiziger die al tientallen dieren heeft ontdekt die geen mens ooit eerder zag. Hij heeft het boek geschreven waar hij als kind altijd al van droomde. Een boek dat je de meest bijzondere wonderen van de natuur laat zien.

Uit:
Tim Flannery
Gek, Gaaf, Geweldig!
€ 24,99 | 256 pag.

HOE ZIT HET MET EEN MOTTENBEK?

Een mot eet gewoonlijk veel meer als hij een rups is, omdat hij dan energie moet opbouwen om in een mot te veranderen. Een mot eet ook andere dingen dan een rups.

- ▶ Een rups vindt vooral planten lekker. Soms verradt de naam van een mot zijn favoriete voedsel als rups, zoals de **eikenprocessierups** (ja, dat is ook de naam van de mot), die van eikenbomen zijn feestmaal maakt.
- ▶ Als een rups in een mot verandert, verliest hij meestal de bek waarmee hij kauwt, en ontwikkelt hij een lange, dunne roltong, die hij als rietje kan gebruiken om vloeibaar voedsel, zoals nectar, op te zuigen. Sommige motten behouden hun bek en eten de stevigere delen van een plant, zoals pollen.
- ▶ Er zijn ook motten die noch een bek, noch een roltong hebben. Die kunnen niets meer eten als ze rups-af zijn. Ze moeten als rups zoveel eten dat ze genoeg voedingsstoffen hebben voor hun korte leventje als mot.
- ▶ Een mot met een lange snuit, zoals de **kolibrievlinder**, drinkt plantenneectar terwijl hij in de lucht hangt. Hij zweeft boven een bloem en rolt zijn roltong uit tot in het midden van de bloem, waar de nectar

is opgeslagen. De **Xanthopan** heeft een roltong die langer is dan een liniaal, waarmee hij in heel diepe tropische bloemen kan reiken.

- ▶ De bloedzuigende **vampiermot** uit Siberië duwt zijn roltong, die is bedekt met stekeltjes en weerhaakjes, onder de huid van dieren om hun bloed te drinken.

- ▶ Sommige motten steken met hun roltong door de oogleden van slapende vogels om de zoutrijke tranenopslag in hun ogen te bereiken. De roltong is zo dun dat de vogels het niet voelen – ze slapen er gewoon doorheen.

FLANNERYFEITJE

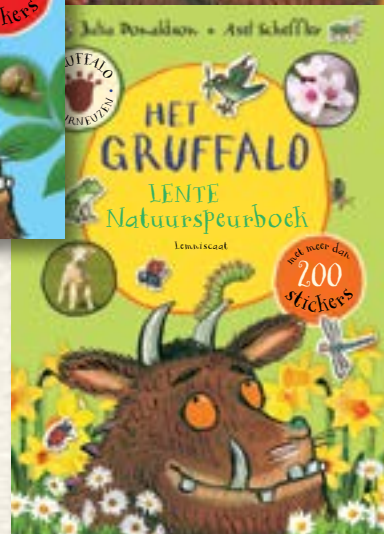
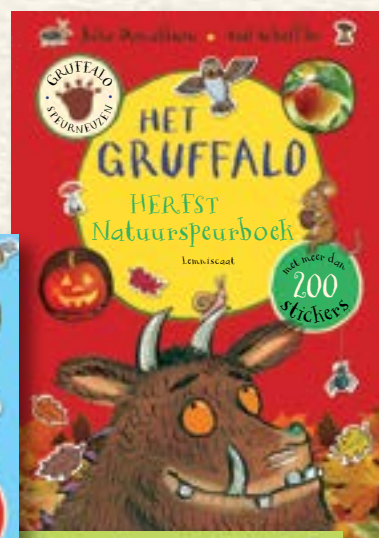
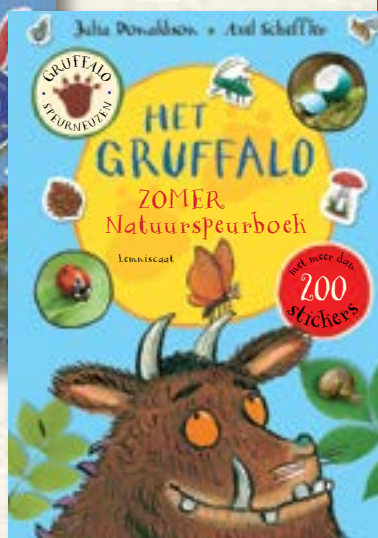
Ik was op ontdekkingsreis in de bergen van Papoea-Nieuw-Guinea toen ik op een druilerige avond een vriend bezocht die een dorp verderop woonde. Hij stak een lamp aan en terwijl we zaten te praten, werden er motten door het licht aangetrokken. Tienduizenden vlogen de hut binnen! Ze waren er in allerlei soorten en maten – van het formaat van een auto-stuur tot de grootte van mijn pinknagel. Uiteindelijk konden we elkaar niet eens meer zien omdat er zoveel motten rondvlogen. Het was een hete avond, dus we zaten te zweten en de motten landden op ons hele lijf om ons zweet te drinken. Het was een onvergetelijk gezicht!

Met DE GRUFFALO

de natuur in!

52

Julia Donaldson & Axel Scheffler

De Gruffalo Natuurspeurboeken!

Doe als Muis: ga dapper Het Donkere Bos in jouw buurt in en ontdek...

Gewapend met deze stickerdoeboeken voor Gruffalo Natuurspeurneuzen kom je alles te weten over de natuur om je heen. Er bestaat een natuurspeurboek voor ieder seizoen, dus je kunt het hele jaar genieten!

Vink tijdens je wandeling af welke Gevaarlijke Bosbewoners (zoals mieren, een eekhoorn of een slak) je bent tegengekomen. Schrijf op wat je zag dat bruin, geel, groen, rood, blauw of zwart was. Leer bomen herkennen aan de vorm van de bladeren en ontdek hoe verschillende insecten en vlinders heten.

Ga aan de slag met de materialen die je in het bos vindt en maak een bladerenkroon, een nest en een natuurkunstwerk. Zoek de woonplaatsen van Vos, Muis, Uil, Slang en de Gruffalo. Luister goed naar de geluiden van het bos. Leer spoorzoeken en zelf sporen achter te laten, zodat je niet verdwaalt.

De Gruffalo Natuurspeurboeken maken van elke wandeling door de natuur een ontdekkingsreis voor jong en oud. En dan zitten er — om het nog leuker te maken — ook nog eens meer dan tweehonderd stickers in elk boek.

Maar pas op! Je kunt zomaar een Gruffalo tegenkomen. Wacht maar tot je hem ziet!

Vergeet niet
om goed om
je heen te
kijken...

53

prijs: € 7,50
Het Gruffalo Zomer Natuurspeurboek;
Het Gruffalo Lente Natuurspeurboek;
Het Gruffalo Herfst Natuurspeurboek;
Het Gruffalo Winter Natuurspeurboek

Sssssuper gerse *doe-tip* van Dave von Raven

‘Weet je wat pas echt gers is? Een kruip-
parcours! Vraag effe aan je grote broer of
zus of een volwassene om te helpen. Wat
ze moeten doen: drapeer een laken over
tafels en stoelen, leg een kruptunnel
neer en maak een zeil vast met haringen.
En dan? Glibberen maar! Ga om de beurt
op je buik door het parcours. Net als een
echte slang kruip je over de grond. Als je
weer tevoorschijn komt, maak je net als
de slang uit de Gruffaloot de ‘s’-klank
van sissen. Welke woorden die beginnen
met een ‘s’ ken jij? Ssssssucces!’

Zanger en muzikant Dave von Raven ken je natuurlijk van de Nederlandse band The Kik. Dave vertaalde de Gruffalo in ‘ut Rotturdams’. Scan de QR-code hieronder en hij leest je hoogstpersoonlijk *De Gruffaloot* voor.

Woordzoeker

S	V	F	F	U	P	Y	Y	B	I	P
L	N	F	W	D	T	G	N	A	L	S
I	X	H	H	R	P	D	G	A	S	D
O	G	C	M	P	A	U	N	H	C	F
B	R	S	I	U	M	T	Y	J	E	U
G	U	K	G	F	B	T	E	E	W	I
P	F	E	S	B	P	W	S	V	D	L
O	F	J	G	O	Y	T	R	A	O	D
R	A	P	E	S	J	F	V	B	O	S
D	L	A	O	E	U	E	B	X	H	R
F	O	H	K	L	A	U	W	E	N	W

Bos
Feestje
Klauwen
Uil

Dave
Gruffalo
Muis
Vos

Drop
Hapje
Slang
Wrat

Vink af welke challenge
je hebt gedaan

DAG 1: JE FAVORIETE (HUIS)DIER

In de quiz kun je je dierenkennis testen op p. 38-39.
Maar wat is eigenlijk jouw favoriete (huis)dier?
Maak een foto of een mooie tekening van hem/haar!

DAG 2: GA OP ONTDEKKINGSREIS

Ga je mee op reis naar een onbewoond eiland? In *Het geheime boek van de ontdekkingsreiziger* ontdek je alles wat je daarvoor nodig hebt. Wat zou jij meenemen? Zoek je spullen bij elkaar – bijvoorbeeld een zaklamp, of takken om een vuurtje te maken – en maak er een foto van. Je kunt ook een tekening maken van het eiland dat jij zou ontdekken! Hoe ziet het eruit?

PS kijk ook op p. 6-7 voor tips over wat je wel en wat je zeker niet wilt meenemen...

Ga mee naar buiten met de Lemniscaat Natuurlijk!-challenge

Heerlijk is het om je thuis op de bank te verdiepen in de pracht van de natuur, met al die mooie boeken en waanzinnige weetjes. Maar weet je wat nog veel leuker is? Er zelf mee aan de slag gaan!

Doe je ook mee aan de Lemniscaat Natuurlijk!-challenge? Die bestaat uit tien opdrachten, voor tien dagen natuurpret – en je kunt er ook nog eens prijzen mee winnen. Vink de opdrachten af en laat ons een foto van jouw creaties zien op social media met daarbij de (hash)tags @UitgeverijLemniscaat of #UitgeverijLemniscaat om kans te maken op een fantastisch Lemniscaat-boekenpakket naar keuze.

DAG 3: KNUTSELEN

In dit magazine vind je verschillende knutselopdrachten, bijvoorbeeld op p. 11 (Schorsboek), p. 19 (Sprinkhaan), p. 28-29 (Zwaluw) en p. 30-31 (Vliegend draakje). Wat is jouw favoriet? Kies een van de opdrachten (of bedenk er zelf een) om uit te voeren en maak een foto van het resultaat.

DAG 4: SEIZOENEN

De Gruffalo doet niets liever dan buiten rondlopen – al komt hij Muis liever niet tegen... Met de vier Gruffalo-natuurspeurboeken neemt hij je mee langs de verschillende seizoenen. Welk seizoen is het nu? Hoe kun je dat zien? Maak een foto of teken wat je tegenkomt.

DAG 5: BIJZONDERE BEESTJES

Om bijzondere beesten te zien hoef je niet naar de dierentuin of naar een ander land. Ook in en om huis zijn veel kleine kriebelbeestjes te vinden! Welke beestjes vind jij? Een spin of een lieveheersbeestje misschien? Maak een foto of teken wat je tegenkomt!

DAG 6: SPEUREN IN DE NATUUR

Met *Mijn natuurspeurpakket* ontdek je allerlei leuke opdrachten voor buiten. Maak een tienminuten-trektocht (p. 10-11) en laat ons weten wie of wat je tegenkomt!

DAG 7: POEP EN ANDERE SPOREN...

Dieren laten sporen achter. Kijk eens in het bos of in een park. Zijn er sporen van dieren bij jou in de buurt te vinden? Maak een foto of teken wat je tegenkomt.

Heb je geen natuur bij jou in de buurt? Maak dan zelf sporen voor een ander! Zo kun je bijvoorbeeld een spoor van stenen maken of met stoepkrijt een spoor tekenen. Extra leuk als je dat samen doet: zo kan de een naar de route van de ander speuren...

DAG 8: NATUURKUNST

De natuur is één groot kunstwerk: kijk maar naar het natuurkunstwerk op p. 12-13. Wat kun jij maken van wat je in de natuur vindt?

Als je niet naar buiten kunt, dan kun je natuurlijk ook een tekening maken. Of knip uit een oud tijdschrift plaatjes van natuur en maak er een mooie natuurcollage van!

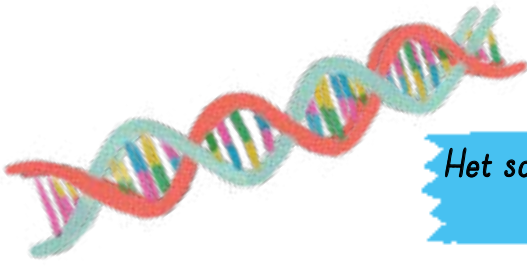
DAG 9: BRILJANTE PLANTEN

Je hebt planten in allerlei soorten en maten. Hoeveel verschillende planten tel jij in en om huis? Maak een foto of teken wat je tegenkomt!

DAG 10: WAT ZIE JE?

Ga eens buiten op de grond of in het gras (pas op voor poep!) liggen en kijk naar de lucht. Wat zie je? Zijn het de hommels van Kim Veenman, zoals de poster in het midden van dit magazine? Of zie jij ook de wolken die op p.48-49 staan? Maak een foto of tekening van wat je ziet!

DOLLY

Het schaap dat een wetenschappelijke doorbraak betekende

EEN BIJZONDER LAMMETJE

Toen Dolly in 1996 in Schotland werd geboren, verschilde ze qua uiterlijk en gedrag niet van andere jonge lammetjes. Ze had een witte vacht, heldere ogen en was nieuwsgierig naar haar omgeving. Toch was er iets heel bijzonders aan Dolly. Ze was niet verwekt door een vader en moeder, maar in een laboratorium, met behulp van drie verschillende vrouwjtjesschapen, ofwel oöien. Dolly was een exacte kopie – een kloon – van een van die oöien, en dat maakt haar verhaal zo wonderbaarlijk.

Om te begrijpen hoe Dolly is ontstaan, moet je bedenken dat ze drie moeders had en geen vader. Ze werd ‘gebouwd’ door wetenschappers, die een flintertje lichaamsweefsel – een cel, nog kleiner dan een zandkorreltje – uit de eier van de eerste moeder haalden. Van dit schaap zou Dolly een kloon worden.

Daarna haalden ze uit de tweede moeder een eitje, dat ze samenvoegden met de cel. Zo creëerden ze een embryo, het prille begin van het lammetje. Dit werd in de derde moeder geplaatst. Vervolgens wachtten de wetenschappers af.

ALLES EROP EN ERAAN

Nadat het embryo 148 dagen in de baarmoeder was gegroeid, kwam Dolly op dezelfde manier als elk ander lammetje ter wereld. Maar dit mekkerende bolletje wol op wankelende pootjes zou een beroemdheid worden. Dolly was het allereerste zoogdier dat was gekloond uit een volwassen cel. Andere wetenschappers hadden decennialang tevergeefs hetzelfde geprobeerd, dus toen Dolly's geboorte bekend werd gemaakt, stond iedereen versteld.

“ Het is ongelooflijk. Het betekent in wezen dat er geen grenzen meer zijn. Het betekent dat alle sciencefiction waar is. Ze zeiden dat het nooit zou lukken, en nu is ze er, nog voor het jaar 2000. ”

Lee Silver, hoogleraar biologie aan de Amerikaanse Princeton University

“ Dolly Parton zei dat ze ‘vereerd’ was dat we onze creatie naar haar hadden vernoemd, en dat alle reclame mooi meegenomen was. ”

Harry Griffin, wetenschapper aan het Roslin Instituut in Schotland, waar Dolly werd geboren

Een trui gebreid met wol van Dolly, ingezonden voor de ontwerpwedstrijd ‘Do a Design for Dolly’, waarmee geld werd ingezameld voor een goed doel

Veel mensen zagen Dolly’s geboorte als een enorme prestatie, een mijlpaal voor de wetenschap, waardoor we de werking van cellen beter zouden leren begrijpen. Anderen vonden het verkeerd om voor schepper te spelen. Bovendien riep het de vraag op of het op een dag mogelijk zou zijn ook mensen te klonen.

Binnen een week ontving het instituut waar Dolly was geboren 3.000 telefoontjes van over de hele wereld. Ze werd vernoemd naar Dolly Parton, een populaire Amerikaanse countryzangeres, en ze was een poosje net zo beroemd. Er verschenen verhalen over Dolly in kranten en tijdschriften. Filmploegen stroomden toe om opnamen van haar te maken, en al vlug was ze het meest gefotografeerde schaap aller tijden.

De wetenschappers stelden tevreden vast dat Dolly een lam was met alles erop en eraan. Haar hersenen, hart en andere organen werkten allemaal goed, en ze ging sociaal om met de andere schapen in het instituut. Later werd ze zelfs moeder van haar eigen zes lammetjes, met een dikhoornram als vader. In 2003, toen ze zes was, stierf ze uiteindelijk aan een longontsteking. Haar opgezette lichaam staat tentoongesteld in het National Museum of Scotland in Edinburgh.

Dolly trekt jaarlijks duizenden bezoekers

EEN PLEKJE IN DE GESCHIEDENIS

Soms kan een dier grote invloed hebben op de wereld zonder er zelf iets van te merken. Dolly is daar een klassiek voorbeeld van: het beroemde Schotse schaap dat een gigantische stap voorwaarts betekende voor de wetenschap. Dankzij Dolly konden wetenschappers ook andere dieren klonen. Er zijn inmiddels paarden, varkens, geiten, ratten, muizen, honden, muilieren en zelfs apen geboren volgens de ‘Dolly-methode’.

Uit:
Ben Lerwill &
Sarah Walsh
*Beestachtig
beroemd*
€ 14,99 | 112 pag.

Moedige redders, onverschrokken avonturiers, baanbrekende onderzoekers, unieke probleemoplossers en inspirerende helden. In dit boek lees je verhalen van dappere dieren die zonder angst elke uitdaging aangingen, trouwe vrienden die levens veranderden en buitengewone beesten die nooit vergeten mogen worden!

Uit: Ingrid en Dieter Schubert
Net mensen
€ 14,99 | 32 pag.

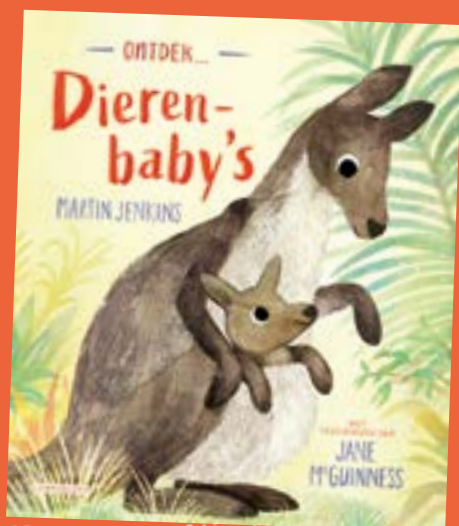

Uit: Hans Post & Ingrid en Dieter Schubert
Van kop tot staart
€ 24,99 | 195 pag.

Wat is er leuker dan de natuur in te gaan en je ogen en oren de kost te geven? Maar je ziet pas echt een heleboel als je weet waarnaar je moet kijken, aan moet ruiken en naar moet luisteren. Eigenlijk is het 't allerbeste om eerst lekker op de bank te kruipen, een aantal prachtige natuurboeken te lezen en je te verwonderen over de natuur, de planten en de dieren. Wij zetten nog een aantal geweldige boekentips voor je op een rij!

Uit: Rebecca Jones
Er zitten 101 dinosaurussen in dit boek
€ 10,99 | 16 pag.

Uit: Martin Jenkins en Jane McGuinness
Ontdek... dierenbaby's
€ 14,99 | 32 pag.

Uit: Georgina Taylor
Voor elkaar gemaakt
€ 14,99 | 64 pag.

Uit: Ingrid en Dieter Schubert
Van mug tot olifant
 € 14,99 | 31 pag.

Uit: The British Museum
Dieren
 € 9,99 | 20 pag.

Uit: The British Museum
Natuur
 € 9,99 | 22 pag.

Uit: Jenni Desmond
De olifant
 € 14,99 | 40 pag.

Uit: Martin Jenkins en James Brown
Een wereld vol planten
 € 19,99 | 64 pag.

Uit: Stephanie Calmenson
 & Jane Newland
Kijk! Beestjes!
 € 9,99 | 24 pag.

Uit: Stephanie Calmenson
 & Puy Pinillos
Kijk! Bloemen!
 € 9,99 | 24 pag.

Uit: Stephanie Calmenson
 & Puy Pinillos
Kijk! Vogels!
 € 9,99 | 24 pag.

Uit: Stephanie Calmenson
 & Puy Pinillos
Kijk! Vissen!
 € 9,99 | 24 pag.

Maand van het Natuurboek

Atlas Contact roept de lentemaand mei uit tot Maand van het Natuurboek. Een nieuwe lente, een nieuw geluid: bewonder met je neus in de boeken al het moois wat de natuur te bieden heeft. Lemniscaat haakt aan bij dit geweldige initiatief met dit jeugdmagazine.

Wist je dat Atlas Contact voor ieder verkocht natuurboek in mei een euro aan het Wereld Natuur Fonds? Daar worden we heel blij van!

Lees in het magazine Natuur voor Echte Lezers meer over de 50 heerlijke natuurboeken van Atlas Contact. Dit magazine haal je ook gratis op bij jouw lokale boekhandel. Wij tippen alvast vier natuurboeken voor volwassenen:

Pauline de Bok
De poel
€ 22,99 | 344 pag.

Merlin Sheldrake
Verweven leven
€ 26,99 | 368 pag.

Dave Goulson
De tuinjungle
Actieprijs € 15 | 304 pag.

Andrea Wulff
De uitvinder van de natuur
€ 25 | 576 pag.

De enige echte Speur poep insigne!

Ben jij net zo'n drollenkampioen als Boswachter Bert?
En ook nog eens bizar goed in het Speuren van poep? Knip dan deze insigne uit en plak 'm trots op je borst.

Lees meer over Boswachter Bert op pagina 4 en 5.

Koop een boek, plant een boom

We moeten bomen planten, en veel. Dat is geen luxe: het is noodzakelijk. Zeker in Nederland, dat relatief weinig bossen kent. Wist je dat bomen goed zijn voor je gezondheid? In een groene (school)omgeving beweeg je meer, ben je minder snel vermoeid, ontwikkel je nog beter je motorische vaardigheden en kun je veel creatiever spelen.

Graag meer bomen dus! Hoe gaan we dat doen? Met z'n allen, natuurlijk. Lemniscaat werkt hiervoor samen met onder meer Staatsbosbeheer en... met jou!

We willen honderdduizenden bomen planten en jij kunt daarbij helpen. Doe mee aan de Lemniscaatactie 'Koop een boek, plant een boom' en maak Nederland een stukje groener.

Hoe werkt het?

Stap 1: Ga naar je lokale boekhandel en vraag daar naar een gaaf natuurboek van Lemniscaat met daarop deze sticker. Dat kan bijvoorbeeld Bezoek het Bijzondere Bos van Beer, De bossen in of Mijn natuurspeurpakket zijn. Eigenlijk alle boeken die je in dit magazine voorbij hebt zien komen.

Stap 2: Als je dat mooie natuurboek met daarop de sticker hebt gekocht, ga je naar www.koopeenboekplanteenboom.nl. Daar laat je ons weten welk boek je hebt gekocht en dat je graag een boom wil planten. Je ontvangt na het invullen een bevestigings-mail van ons.

Stap 3: Er is eigenlijk geen stap 3. Staatsbosbeheer doet de rest. Extra leuk: jouw naam komt op de lijst Jonge Bomenplanters. Gefeliciteerd!

Stap 4: Oké, toch nog een stap 4. Teken een mooie boom in je agenda op 10 november 2021. Dan vindt de eerstvolgende Boomfeestdag plaats en proberen we samen het boomplantrecord te verbreken.

Stap 5: De allerlaatste stap, beloofd. Wist je dat je op www.koopeenboekplanteenboom.nl meer informatie kunt vinden over de Nationale Boomfeestdag? En over nog veel meer gave projecten rond het planten van bomen? Hup, aan de slag met die groene vingers van je. Veel plezier!

Lemniscaat B.V. | Postbus 4066, 3006 AB Rotterdam
t (010) 206 29 29 | verkoop@lemniscaat.nl

Vertegenwoordiging Nederland
Barbara Daniëls | barbara@lemniscaat.nl | m (06) 517 463 84
Kirsten Wesselius | kirsten@lemniscaat.nl | m (06) 506 056 87

Prijswijzigingen voorbehouden.

Vertegenwoordiging Vlaanderen
verkoop@lemniscaat.nl

Pers en promotie
Hindele Boas en Kim van Zweeden | promotie@lemniscaat.nl

www.lemniscaat.nl

**Dit gratis magazine is je aangeboden
door de boekhandel.**

**Neem je ons mee naar buiten op zoek naar alle natuurwonderen?
We kijken en denken graag met je mee! Deel jouw avontuur op social media
met #LemniscaatNatuurlijk. Veel plezier!**

www.lemniscaat.nl